

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΠΑΚΑΜΗΤΣΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

Ξ2019047

ΜΕ ΘΕΜΑ:

Μετάφραση και Σχολιασμός αποσπάσματος από το βιβλίο με τίτλο:
«Ultra-Nationalist Policies of Trump and Reflections in the World», του
Prof. Mim Kemal Öke (Hanefi Yazıcı (eds.)

ΜΕΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ:

ΣΩΤΗΡΗΣ ΛΙΒΑΣ - Α' ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΕΝΤΡΩΤΗΣ - Β' ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ

Κέρκυρα, Μάρτιος 2023

Μετάφραση και σχολιασμός από την αγγλική προς την ελληνική γλώσσα αποσπάσματος με τίτλο: «Comparing the Bush, Obama and Trump Foreign Policies: Continuity and Change in American Middle East Policy» σελ. 45-55.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	5
Εισαγωγή	6
Α' ΜΕΡΟΣ.....	7
1. Πρωτότυπο κείμενο.....	7
2. Μετάφραση.....	21
Β' ΜΕΡΟΣ.....	33
3. Μεταφραστικά σχόλια και παρατηρήσεις	33
3.1 Η Μετάφραση του Τίτλου.....	33
3.2 Λεξιλογική και σημασιολογική ανάλυση- Περί ισοδυναμίας στη μετάφραση	34
3.3 Παρατηρήσεις σχετικά με το Ύφος	36
3.4 Η Μετάφραση των Κύριων Ονομάτων.....	37
3.5 Απόδοση των ημερομηνιών.....	40
3.6 Ακρωνύμια.....	41
3.7 Μεταφραστικές τεχνικές	42
Επίλογος	44
Βιβλιογραφία	45
Λεξικά	46
Ψηφιακές πηγές.....	46

Πρόλογος

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αφορά τη μετάφραση ενός αποσπάσματος πολιτικού ενδιαφέροντος, καθώς και την ανάλυση της μεταφραστικής διαδικασίας και σηματοδοτεί την ολοκλήρωση των σπουδών μου στο τμήμα Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Απώτερος σκοπός της εργασίας μου είναι η ανάδειξη των μεταφραστικών γνώσεων και ικανοτήτων που αποκόμισα καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου. Ο λόγος που επέλεξα να ασχοληθώ με τη μετάφραση ενός αποσπάσματος έγκειται στη δημιουργικότητα που απορρέει από τη μεταφραστική διαδικασία, καθώς και στη δυναμική σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ του μεταφραστή και του κειμένου της γλώσσας πηγής.

Αναφορικά με την δομή της, η εργασία διαμορφώνεται ως εξής: αρχικά παρατίθεται το πρωτότυπο κείμενο στα αγγλικά για την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου και ακολουθεί η μετάφραση του αποσπάσματος στην ελληνική γλώσσα. Στο δεύτερο και κύριο μέρος της εργασίας γίνεται η ανάλυση της μεταφραστικής πράξης, αναφέρονται διεξοδικά οι μεταφραστικές τεχνικές που αξιοποιήθηκαν, καταγράφονται όλες οι προκλήσεις και οι δυσκολίες που εντοπίστηκαν και τεκμηριώνονται οι επιλογές και οι λύσεις για την επίτευξη της μεταφραστικής ευελιξίας και της εγκυρότητας των πληροφοριών που μεταδίδονται. Τέλος, ακολουθούν τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μεταφραστική διαδικασία, δηλαδή όλες οι βιβλιογραφικές αναφορές, αλλά και οι ψηφιακές πηγές.

Εισαγωγή

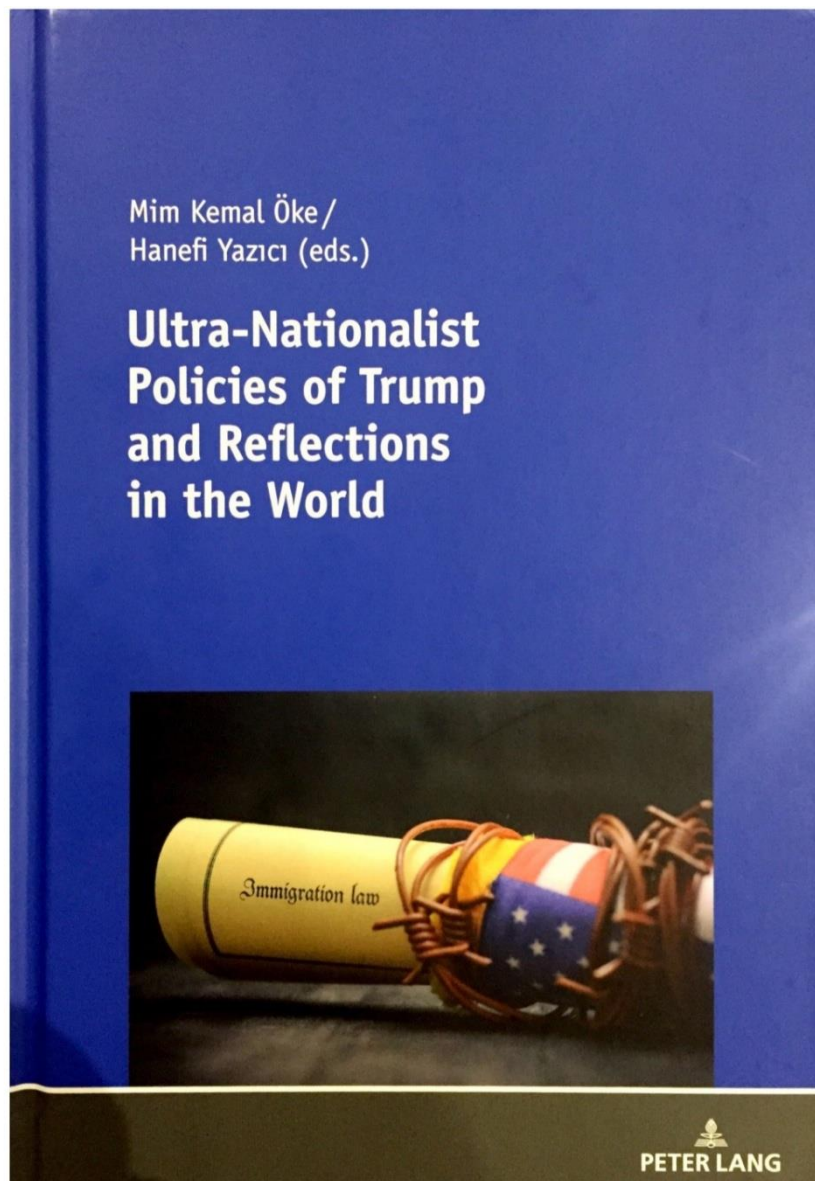
Ο μεταφραστικός κλάδος εστιάζει σε διάφορα κειμενικά είδη (π.χ. τεχνική, πολιτική, οικονομική, λογοτεχνική μετάφραση κτλπ.). Το κάθε είδος είναι μοναδικό, διαθέτει συγκεκριμένες δυσκολίες και απαιτεί ιδιαίτερη νοηματική προσέγγιση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση πρόκειται για ένα κείμενο με κατεξοχήν πολιτικό περιεχόμενο και ως εκ τούτου χρήζει ιδιαίτερης προσοχής και άρτιας κατάρτισης του εκάστοτε μεταφραστή, έτσι ώστε να αποφευχθούν τυχόν λάθη και ασάφειες.

Το κείμενο που επέλεξα να μεταφράσω από την αγγλική στην ελληνική γλώσσα είναι το κεφάλαιο με τίτλο «Comparing the Bush, Obama and Trump Foreign Policies: Continuity and Change in American Middle East Policy» από το βιβλίο «Ultra-Nationalist Policies of Trump and Reflections in the World» με συγγραφείς τους Mim Kemal Öke και Hanefi Yazıcı. Το εν λόγω βιβλίο αποτελείται από σύντομα κεφάλαια που έχουν συνταχθεί από καθηγητές και δόκτορες και απευθύνεται σε ένα ευρύ κοινό αναγνωστών με ενδιαφέρον για τα πολιτικά θέματα. Βασικός στόχος του είναι να αξιολογήσει την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ κατά την περίοδο προεδρίας του Τραμπ και τον υπερεθνικισμό που εκδηλώνει στο πλαίσιο της επιρροής της σε πολλές περιοχές σε διεθνές επίπεδο. Ο αυταρχισμός της πολιτικής διακυβέρνησης Τραμπ αποτελεί βασικό στοιχείο προσέγγισης στο συγκεκριμένο βιβλίο. Όσον αφορά το τέταρτο κεφάλαιο πραγματεύεται ουσιαστικά την αμερικανική εξωτερική πολιτική προς τη Μ. Ανατολή, μέσω της συγκριτικής ανάλυσης της εξωτερικής κυβερνητικής πολιτικής των Μπους, Ομπάμα και Τραμπ. Εστιάζει στον τρόπο προσέγγισης των τριών προέδρων, εξετάζοντας τις πολιτικές, τις στρατηγικές και τις αποφάσεις που έλαβαν σε ζητήματα όπως οι πόλεμοι του Ιράκ και του Αφγανιστάν, οι σχέσεις με το Ιράν, το Ισραήλ και οι Παλαιστίνιοι, καθώς και τις προσπάθειες για την επίλυση των συγκρούσεων στην περιοχή.

Αναφορικά με τους συγγραφείς, ο Mim Kemal Öke γεννήθηκε το 1955 στην Κωνσταντινούπολη και είναι ερευνητής και συγγραφέας. Αποφοίτησε από το Robert College της Αγγλίας και τη Σχολή Οικονομικών και Ιστορίας στο Cambridge. Ειδικοτεύθηκε στις διεθνείς σχέσεις στα πανεπιστήμια του Sussex, του Cambridge και της Κωνσταντινούπολης. Έχει δημοσιεύσει, ακόμη, πληθώρα άρθρων σχετικά με διεθνή ζητήματα. Ο Hanefi Yazıcı είναι Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Διεθνών Σχέσεων στο Πανεπιστήμιο Bandırma Onyedi Eylül. Το ενδιαφέρον του στρέφεται στις τουρκοαμερικανικές σχέσεις, την τουρκική πολιτική ιστορία και την πολιτική της Μέσης Ανατολής. Ένα από τα σημαντικότερα βιβλία του είναι αυτό με τίτλο «*Η Στρατηγική του Πολέμου των ΗΠΑ κατά της Τρομοκρατίας μετά τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου*», το οποίο εκδόθηκε το 2019.

Α' ΜΕΡΟΣ

1. Πρωτότυπο κείμενο

**Bibliographic Information published by the
Deutsche Nationalbibliothek**

The Deutsche Nationalbibliothek lists this publication in the Deutsche Nationalbibliografie; detailed bibliographic data is available online at <http://dnb.d-nb.de>.

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

A CIP catalog record for this book has been applied for at the Library of Congress.

Printed by CPI books GmbH, Leck

Cover Illustration: © istock.com/Vladimir Cetinski

ISBN 978-3-631-80733-0 (Print)
E-ISBN 978-3-631-82153-4 (E-PDF)
E-ISBN 978-3-631-82154-1 (EPUB)
E-ISBN 978-3-631-82155-8 (MOBI)
DOI 10.3726/b16947

© Peter Lang GmbH
Internationaler Verlag der Wissenschaften
Berlin 2020
All rights reserved.

Peter Lang – Berlin · Bern · Bruxelles · New York · Oxford · Warszawa · Wien

All parts of this publication are protected by copyright. Any utilisation outside the strict limits of the copyright law, without the permission of the publisher, is forbidden and liable to prosecution. This applies in particular to reproductions, translations, microfilming, and storage and processing in electronic retrieval systems.

This publication has been peer reviewed.

www.peterlang.com

Καθ. Δρ. Tayyar Arı

Mim Kemal Öke / Hanefi Yazıcı (eds.)

Ultra-Nationalist Policies of Trump and Reflections in the World

PETER LANG

Prof. Dr. Tayyar Ari

Comparing the Bush, Obama and Trump Foreign Policies: Continuity and Change in American Middle East Policy

It must be noted that after the end of the cold war and the disintegration of the Soviet Union, during the eras of Reagan, Clinton and Bush, American foreign policy has been called bilateral and selective engagement; i.e it depended on neither unilateral nor multilateral cooperation. Whereas according to George W. Bush to fill the international power vacuum, unilateral initiatives were going to be inevitable so that they would expose their intention after 9/11 respectively.

Bush has made it clear that the United States “will not hesitate to act alone, if necessary, to exercise our right of self-defense by acting preemptively against such terrorists”. Since Bush assumed the presidency, his administration has taken a number of unilateral steps to remove the United States from international arms-control and nonproliferation regimes. Bush announced the formal U.S. withdrawal from the Antiballistic Missile (ABM) Treaty, suspended the ratification of the Comprehensive Test Ban Treaty (CTBT), refused to comply with the Biological Weapons Convention (BWC) and also refused to ratify the Kyoto Treaty and the Convention of International Criminal Court. In this connection, the US government didn’t seek any support in the Iraqi War of 2003. This was the case of the self-image of the Bush Administration that after the end of the Cold War, the United States became the main superpower and could act without coordination of its policies with other allied countries or international society. And this caused the speculation of the American engagements in other countries. As a result of this “mismanagement” of the foreign policy of the Bush Administration, American existence and vital interests were questioned by all states and their societies.

Obama made certain changes that could be accepted as positive initiatives in coordination with regional governments and not to use military options to solve problems. The new administration showed its willingness to cooperate with friends and gave attention not to use military discourse and hard power. Positive directions had been very certain to look forward the relations of American Administration with Russia, the Middle East, Iran, the Islamic World, and other international cooperation on the Kyoto Treaty and CTBT. It was expected that the American government would no longer prefer unilateral initiatives. It was a reel transformation in American foreign policy, but this

disengagement increased regional conflicts and caused a power vacuum which was filled by Russia and Iran. The assertiveness of those governments created some suspicion about the credibility of American security policy among the regional allies of the US.

In this study, I would try to set forth the American Foreign Policy toward the Middle East in terms of regional and global changes and the new approaches of Trump Administration which can be called as realism and neo mercantilism which depend on “America first” strategy to focus on the maximization of America interest in all economic and political issues. In this framework, by discussing the region in a different context, I would like to try to explore and indicate the basic agenda and the objectives of American governments toward the Middle East and regional issues until Trump administration to analysis the continuity and changes in American foreign policy.

Structure of International System

The new international structure is no longer either bipolar or unipolar. According to Fareed Zakaria,¹ “The emerging international system is likely to be quite different from those that have preceded it. ... The world will not stay unipolar for decades and ... become multipolar. On every dimension other than military power-industrial, financial, social, cultural-the distribution of power is shifting, moving away from U.S. dominance. That does not mean we are entering an anti-American world. But we are moving into a post-American world.” On the other hand, according to some other writers such as Richard Haas, the new age could be called nonpolarity instead of unipolarity or multipolarity. “The principal characteristic of twenty-first-century international relations is turning out to be nonpolarity: a world dominated not by one or two or even several states but rather by dozens of actors possessing and exercising various kinds of power. This represents a tectonic shift from the past.” According to Richard Haas², because, globalization has increased the volume, velocity, and importance of cross-border flows of just about everything, from drugs, e-mails, greenhouse gases, manufactured goods, and people to television and radio signals, viruses (virtual and real), and weapons.

1 Fareed Zakaria, “The Future of American Power”, *Foreign Affairs*, Vol 87, No. 3, May/June 2008.

2 Richard N. Haass, “The Age of Nonpolarity, What Will Follow U.S. Dominance”, *Foreign Affairs*, Vol 87, No. 3, May/June 2008, 44

The Main Focus of American Middle East Policy and the Historical Context

It can be claimed that basic goals of American policy toward the Middle East have been to maintain economic, political and strategic objectives and in this context securing Israel and the energy resources in the region. As it is to realize economic, political and strategic objectives, at the same time including the region completely to the American sphere of influence particularly after the end of the East-West conflict and the Cold War.³

It must be noted that the Middle East, as large geography, which most of the population is Muslim, faced a very ancient historical rivalry even sometimes appeared as a military and strategic struggle. Particularly, after the First World War, in the way of exploring and understanding the importance of oil in the region, the basic parameters of the competition over the region has been radically changed.

As we remembered that after the end of the cold war and the disintegration of the Soviet Union, during the eras of Reagan, Clinton and Bush, American foreign policy has been called as bilateral and selective engagement; i.e it depended on neither unilateral nor multilateral cooperation. Whereas according to George

3 Michael C. Hudson, "To play the hegemon: Fifty years of US policy toward the Middle East," *The Middle East Journal*, Vol. 50, No. 3 (Summer 1996); Walid Khalidi, "The American Factor in the Arab-Israeli Conflict," *Middle East International*, No. 567, (30 January 1998); Duncan L. Clarke, "US Security Assistance to Egypt and Israel: Politically Untouchable?," *The Middle East Journal*, Vol. 51, No. 2, (Spring 1997); John W. Spanier, *American Foreign Policy Since World War II*, 8th ed. (New York: Holt, Rinehart and Winston, 1980); Ernest R. May, "Cold War", Joseph S. Nye, Jr. Ed., *The Making of America's Soviet Policy* (London: Yale Univ. Press, 1984); Gary Sick, "The Evolution of U.S. Strategy Toward the Indian Ocean and Persian Gulf Regions," Rubinstein (ed.), 1983; Bruce Kuniholm, "Retrospect and Prospects: Forty Years of U.S. Middle East Policy", *The Middle East Journal*, Vol. 41, No. 1 (Winter 1987); Jed C. Snyder, *Defending the Fringe: NATO, The Mediterranean and the Persian Gulf* (Boulder, Colo.: Westview, 1987); Richard M. Nixon, *US Foreign Policy for the 1970's the Emerging Structure of Peace*, A Report to The Congress, February 9, 1979 (Wash, D.C.: US Government Printing Office, 1972); Charles G. Macdonald, "U.S. Policy and Gulf Security," *Gulf Security Into the 1980s*, Robert G. Darius et. Al. (ed.), (Stanford, Cal.: Hoover Ins. Press, 1988); Maxwell Orme Johnson, *The Military as an Instrument of U.S. Policy in Southwest Asia: The Rapid Deployment Joint Task Force, 1979-1982* (Boulder, Colorado: Westview Press, 1983); Jeffry Record, *The Rapid Deployment Force and U.S. Military Intervention in the Persian Gulf* (Washington: Ins for Foreign Policy Inc., 1981).

W. Bush to fill the international power vacuum, unilateral initiatives were going to be inevitable so that they would expose their intention after 9/11 respectively. It must be looked at traditional American foreign policy so far in order to understand the developments in the Bush administration's foreign policy agenda. As it is remembered, the American government with the Truman Doctrine in 1947 announced the beginning of the Cold War for itself and promised to save the free nations against the communist threat. Similarly, in 1957 Eisenhower administration declared to use American power if needed or requested by nations faced with the direct or indirect threat of international communism. Such policy was known as Eisenhower Doctrine which remained on the agenda for 1950s to involve international crises militarily and as a result of this policy, the US government was drawn into the Vietnam crisis which lasted more than ten years in the 1960s. Therefore, American government as a consequence of negative implications and reactions of this policy, President Nixon who took power by the elections of 1968, declared that American military power would no longer be used in international crises, instead it would encourage regional allies to counter related crisis by taking American economic and political support as well as military support but American soldier wouldn't be used. Since this policy was declared by Nixon firstly in Guam, an American island in the Pacific ocean was going to be known as Nixon or Guam Doctrine which last until the end of the 1970s when Soviet Russia invaded Afghanistan and a regime change happened in Iran and Shah who was an American friend was overthrown and replaced by an Islamic regime with the leadership of Shia clerics. Besides these, some other developments such as the fall of Somoza in Nicaragua and the replacing of existing administrations in Somali and South Yemen with pro-Soviet regimes instigating the American government to look over low profile policy. And so American government returned once again to the interventionist policy like Eisenhower and Truman who legitimized to use of American military power in overseas crises if required. In 1980 with a new policy called as Carter Doctrine American government revealed that the US would use military power if American interest was under threat particularly in the Middle East by any country from inside or outside. As though this policy was deemed primarily to coup with crises which might emerge in the Middle East, President Reagan who took power as a result of 1980 elections, according to the new policy, American military power was going to be used against any threat wherever American regional and global interests were threatened. Consequently, star wars came into this atmosphere in the 1980s.

The first initiative of the Bush administration which took power as a result of a very controversial election process in November 2000, was to present the anti-ballistic missile project and in this framework, announced to repeal the ABM

treaty of 1972 unilaterally in December 2001. In another word, the September 11 attacks triggered to implementation of the supposed policy of the Bush administration without hesitating. In this connection, the so-called Bush Doctrine which was assumed to attack possible threats preemptively to prevent an attack in advance was understood as a fundamental policy change in American policy in terms of change from multilateral to unilateral engagement.

Bush has made it clear that the United States “will not hesitate to act alone, if necessary, to exercise our right of self-defense by acting preemptively against such terrorists.” Since Bush assumed the presidency, his administration took a number of unilateral steps to remove the United States from international arms-control and nonproliferation regimes. Bush announced the formal U.S. withdrawal from the Anti-Ballistic Missile (ABM) Treaty on December 13, 2001, stating, “I have concluded that the ABM Treaty hinders our government’s ability to develop ways to protect our people from future terrorist or rogue-state missile attacks.” The Bush administration has suspended the ratification of the Comprehensive Test Ban Treaty (CTBT), and the U.S. Department of Defense’s 2002 Nuclear Posture Review stated that “[t]he DOD and [Department of Energy] will reassess the need to resume nuclear testing and will make recommendations to the president.” The administration has also refused to comply with the Biological Weapons Convention (BWC). Bush administration also announced that they would not ratify the Kyoto Treaty and the Convention of International Criminal Court. Secretary of State, Colin Powell, addressed that the Washington administration was going to withdraw from the engagement not serving the interests of the US. White House was going to decide political initiative for security issues unless it was required to take the support of allies. In this connection, the US government which tried to take international support for justification during the Gulf Crises in 1990, didn’t seem willing to seek such support in the Iraqi War of 2003 since American foreign policy was going to be dominated by a notion that “you are with us or you are with the terrorists.” In this way, without waiting for UN mandate, the Bush administration preferred unilaterally recourse to war with Iraq. Preemption obviously reflected the Bush administration’s intention for unilateralism. In fact, this was the case of the self-image of the Bush administration that after the end of the Cold War, the United States became the main superpower and could act without coordination of its policies with other allied countries or international society. This was also the perception of the Bush administration that international structure became a unipolar system that could do everything and pursue all policies that she wants and take unilateral actions that she likes. And, also some countries such

as Russia and China tried to lead a new counter-coalition against the American hegemonic behaviors and consequently increased their popularity.⁴

Such policies caused to increase rapidly anti-Americanism and anti-Semitism since most of the figures among the Bush administration were Zionist or pro-Israel politicians and Sharon government as it suspended the peace process, increased to use of military power for security reasons. But the Bush administration lately warned that this policy couldn't be prosecuted for realizing American interests. Furthermore, it was noted that in the succeeding crises, the attitudes and standpoint of allies were going to be regarded in the policy making process particularly about the issues related to allies. Well, then support of NATO allies to persuade Putin was very important. In this direction, the trip of Condoleezza Rice and President Bush to Europe, in the same month were interesting. Once again, President Bush met with European leaders of allies on the occasion of the extraordinary conference of NATO on March 2005 in Brussels. The above initiatives of the Bush administration have been influential because of European leader's support for

4 Kenneth W. Stein, "The Bush Doctrine: Selective Engagement in the Middle East," *Middle East Review of International Affairs*, Vol. 6, No. 2 (June 2002); James J. Wartz, "U.S. Policy on Preventive War and Preemption," *The Nonproliferation Review*, Spring 2003, ss. 113–123; Lawrence Freedman, "Prevention, Not Preemption," *The Washington Quarterly*, Spring 2003, ss. 105–114; Jeffrey Boutwell, "The US and No First Use: Preemption Trumps Deterrence," *Puwash Conferences on Science and World Affairs*, Nov. 15–17, 2002. www.ciaonet.org/wps/boj03/boj03.html; Neta C. Crawford, "The Slippery Slope to Preventive War," *Ethics and International Affairs*, Annual Journal of the Carnegie Council on Ethics and International Affairs, Vol. 17, No. 1, 2003: http://www.ciaonet.org/olj/cceia/cceia_2003_1g.html; Anthony F. Lang, Jr. "Evaluating the Preemptive Use of Force," *Ethics and International Affairs*, Annual Journal of the Carnegie Council on Ethics and International Affairs, Vol. 17, No. 1, 2003: http://www.ciaonet.org/olj/cceia/cceia_2003_1b.html; Gary J. Schmitt, "Europeans Shrink from Applying 'Bush Doctrine' to Iraq," *European Affairs*, Spring 2002. http://www.ciaonet.org/olj/ea/2002_spring/2002_spring_78.html; Richard K. Betts, "Striking First: A History of Thankfully Lost Opportunities," *Ethics and International Affairs*, Annual Journal of the Carnegie Council on Ethics and International Affairs, Vol. 17, No. 1, 2003: http://www.ciaonet.org/olj/cceia/cceia_2003_1e.html; Richard F. Grimmert, "U.S. Use of Preemptive Military Force: The Historical Record," *U.S. Foreign Agenda*, an Electronic Journal of The U.S. Department of State, Vol. 7, No. 4 (December 2000), 41–43; Anthony Clark Arend, "International Law and Preemptive Use of Military Force," *The Washington Quarterly*, Spring 2003, ss. 89–103; Thomas M. Nichols, "Just War, Not Prevention," *Ethics and International Affairs*, Annual Journal of the Carnegie Council on Ethics and International Affairs, Vol. 17, No. 1, 2003: http://www.ciaonet.org/olj/cceia/cceia_2003_1f.html.

American policy against Syria during the crises of the assassination of Hariri and the pullout process of Syrian soldiers who had been in Lebanon for 30 years. The American government also preferred to wait for the result of European leader's initiatives about the nuclear program of Iran. These developments and the efforts of the American government certainly reduced the anti-Americanism slightly in the world and the region as well.

Iran government was replaced in 1979 with an American enemy, which would be the main security consideration for further American administrations. Whereas Iran until then as a very important American ally, was a buffer state to prevent Soviet expansionism toward the Middle East. Iran also opposed the Soviet proxy insurgents and gave full military and political support to the regional countries which were under communist threat. Unfortunately, with the revolution in 1979 Iran not only was lost but also it became a major threat for the American government and its allies in the region. In consequence, a double containment policy was put into action by the Clinton administration toward Iran and Iraq.

Of these countries, Iraq was occupied in March 2003, when it was understood that it didn't get support from inside and outside as a result of a process that began in 1991 and weakened by embargoes and sanctions since then. Similarly, Iran was isolated and tried to be weakened by embargoes that began to apply in 1995. The Bush administration designated Iran as a primary target when he took power in 2001 and September 11 attacks accelerated this process.

However, there are many obstacles to occupy Iran, since unlikely to Iraq; it has real strategic engagements with Russia and China beside its economic and political engagements with major European countries particularly such as France and Germany. Those countries aren't giving support to use military power against Iran; their priorities have been solving existing questions that stem from nuclear programs in favor of peaceful ways. Moreover, unlike Iraq, Iran didn't have an organized opposition to facilitate American military operations or to cooperate with Washington to change regime in Tehran. As remembered, Iraqi opposition groups were organized and financially supported by Washington for more than ten years. Besides, Iraqi opposition had real public support from inside, since Iraq Kurds comprising 20% of the population and Shi'as comprising 60% of the population had been isolated from the political structure for years. Whereas the situation was very different from Iraq since Persians as 50% percent of the population and Turks as 30% percent of the population, which was the main ethnic group sharing political powers in Iran, only Kurds could be excluded, and they did a couple of initiatives in history, but they failed. If it is compared to Iran's position with Iraq in terms of political stability and homogeneity, Iran is more stable and sounder than Iraq. These factors have potential to strengthen the opposition and force them to organize in underground. And, also its persistence

to have nuclear programs are getting weaken the position of Iran and might get to be isolated.

Obama and Foreign Policy

If we look at the first term of the Obama administration, foreign policy served to restore the image of Washington in the world. Positive multilateral engagement of the Obama administration was expected to increase the profile of American leadership to engage regional and global issues. Positive directions were very certain to look forward the relations of the American government with Russia, the Middle East, Iran, the Islamic World, and other international cooperation on the Kyoto Treaty and CTBT. It was certain that the American government wasn't going to prefer unilateral initiatives. Instead, the proliferation of WMD would be the priority of the Obama administration. The relation between Russia was promised to reset and strengthen this option, Obama declared not to deploy a missile defense system in Poland and the Czech Republic. Despite some similarities about Iran policy, there was a difference in diplomatic style. United States government still, was against the Uranium enrichment of Iran to have nuclear capability but insisted that diplomatic option would be first and foremost to solve the problem with Tehran. Obama's Cairo speech was an important signal to the Islamic world that there would be no prejudice about Islam and no confusion Muslims with terrorists.

Obama also gave important messages about the two-state solution and in this regard the necessity of freezing settlements by Israel. Obama's approach to Syria as understood was different than Bush who refused diplomatic contact with Damascus in any way as well as with Hamas. Obama administration was expected to be willing to give an opportunity to Hamas at least unofficially to forward the establishment unity government in Palestine.

Obama's Cairo speech was a good beginning for the Middle East policy because of the basic points that Obama underlined. He stated that America's strong bonds with Israel were well known. It was based upon cultural and historical ties and the recognition that the aspiration for a Jewish homeland was rooted in a tragic history that could not be denied. This bond was unbreakable. On the other hand, the situation for the Palestinian people was intolerable and America would not turn backs on the legitimate Palestinian aspiration. Aspirations could be met through two states, where Israelis and Palestinians would live in peace and security. Hamas must have put an end to violence, recognize past agreements, and recognize Israel's right to exist. The United States was not going to accept the legitimacy of continued Israeli settlements. This construction would continue to

violate previous agreements and undermine efforts to achieve peace. It was time for these settlements to stop.⁵

Another test area of the Obama administration was whether America would reconcile the relation with Iran in many perspectives such as nuclear issues and regional problems. Among these, Iran's nuclear program was still a prior issue for Washington. There were at least three differences between Obama and Bush administrations. The first difference was that the Obama administration was not reluctant to set direct dialogue if Iran sends positive messages. Secondly, the Obama administration instead of categorically rejecting all nuclear programs of Iran, rather focused on the aspiration of being a nuclear power. Therefore, the American government was continuously stating the right of Iran to have peaceful nuclear energy, not nuclear weapons.

The third policy difference of the Obama administration was about the ways to solve the problem with Iran. Obama administration wasn't mentioning military option as the Bush administration used to. Instead, as long as Iran was willing to cooperate with international society and abiding the resolutions of the United Nations, the US government was promising to give up all sanctions upon Tehran. If these objectives could not be achieved, Washington was resolutely determined to tighten the sanctions by supporting the Security Council and international society. The Obama administration, first, wanted to give an opportunity to the process of 5+1 countries (United States, Russia, China, United Kingdom, France, and Germany) that was already in place. Obama was accepting the previous offer, which was to freeze further sanctions in return for Iran's freezing all uranium enrichment activities.⁶

On the other hand, Obama's Afghanistan and Iraq policy cannot be assessed as successful as expected. In Afghanistan, the future was not certain, and there was no exit plan. In Iraq, violence was not stopping. A new AP-GfK⁷ poll shows the majority of Americans opposed to the wars in both Afghanistan and Iraq. Speaking at a ceremony at the Pentagon on the eighth anniversary of the September 11 attacks, President Barack Obama vowed that America would

5 Obama's Speech in Cairo <http://www.nytimes.com/2009/06/04/us/politics/04obama.text.html>

6 What now for Obama's Iran policy? <https://www.iiss.org/publications/buy-now/?OriginalPath=/publications/buynow/?entryid9=28293&q=0%C2%ACWhat+now+for+Obama%ef%bf%bd+iran+policy%C2%AC&entryid9=28293&q=0%ac>
What%20now%20for%20Obama's%20iran%20policy%ac

7 http://www.ap-gfhpoll.com/pdf/AP-GfK_Poll_HC_Politics_Econ_Flu_Topline_91509.pdf

“renew our resolve” to fight al-Qaeda and insisted that he would never waiver from that course of action. However, on this anniversary, America has roughly 130,000 troops in Iraq and roughly 68,000 troops in Afghanistan. President Obama also dramatically increased the number of drone attacks inside Pakistan. He’s also increased tensions with Iran and North Korea, nations that had essentially zero al-Qaeda presence.⁸

On the other hand, Turkish-American relations by the Obama administration especially in the first term, gained new momentum. Both visits of Secretary of State Clinton and President Obama created a positive atmosphere in Turkey. The expectation from the Obama administration as well as other countries was still very high in Turkey. The speech of Obama in the Turkish parliament was well accepted by the Turkish people. Obama administration was supporting Turkish democracy and appreciated the Turkish new positive engagement in regional and global issues. Secretary of State Hillary Clinton in Washington, during the visit of Turkish Foreign Minister Davutoglu, stated that “we obviously already collaborate. Not only are we both members of the NATO, but we are working with the G-20 to respond to the global economic crisis, we’re exploring ways to enhance our trade and commerce between our countries, we’re working to develop new energy sources, including resources from the Caucasus and Central Asia. We are partners in the fight against global terrorism. We share the goal of a stable Pakistan and Afghanistan and to deny al-Qaida safe zone that can threaten our countries and many others. We support Turkey in its fight against the terrorist activities of the PKK, which has been a very important cooperation” And American Ambassador Jeffrey stated that both sides are not against the right of Iran to have peaceful nuclear energy. But both countries are very concerned about Iran’s aspirations to be a nuclear power and cooperating for stability and peace in the Middle East.

Turkey, by growing economy and functioning democracy, and accepting positive diplomacy in the region, Mark Parris stated⁹ that seeking to play as a mediator among Israelis and Syrians, Syrians and Lebanese, Russians and Georgians,

8 Jason Ditz, Obama Vows to Never Stop Pursuing al-Qaeda, September 11, 2009 <http://news.antiwar.com/2009/09/11/obama-vows-to-never-stop-pursuing-al-qaeda/>, accessed 17 Sep 2009.

9 Mark R. Parris, Prospect for U.S.-Turkish Relations in the Obama Era, Visiting Fellow, Foreign Policy YASED Conference – Istanbul, Turkey, February 11, 2009, http://www.brookings.edu/speeches/2009/0211_turkey_parris.aspx, accessed 15 Sep 2009.

Comparing the Bush, Obama and Trump Foreign Policies 55

Iraqi Sunni and Shia Arabs, Iran, and the world, Israelis, Palestinians and Egyptians, and even Armenians and Azeris. Turkey as a country that can operate in such circles is important in terms of U.S. interests. Turkey is also a member of NATO, the OECD, the IMF, the World Bank, a candidate for EU membership, and a newly elected member of the UNSC. It belongs to some good clubs. As a country 99% Muslim, it also demonstrates in concrete terms that there is no necessary contradiction between Islam and the West, between Islam and globalization, between Islam and parliamentary democracy, between Islam and free markets. This is the American interest to pay attention to its relations with this country for stability and peace in the region.

2. Μετάφραση

Συγκριτική ανάλυση της Εξωτερικής Πολιτικής των Μπους, Ομπάμα και Τραμπ: Εξέλιξη και αλλαγή της αμερικανικής πολιτικής στη Μέση Ανατολή

Αξίζει να σημειωθεί πως μετά το πέρας του Ψυχρού Πολέμου και τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, κατά την περίοδο προεδρίας των Ρίγκαν, Κλίντον και Μπους, η αμερικανική εξωτερική πολιτική αποτιμήθηκε ως μια πολιτική διμερούς και επιλεκτικής εμπλοκής, ήτοι δεν εξαρτιόταν ούτε από μονομερή ούτε από πολυμερή συνεργασία. Σύμφωνα, όμως, με την εκτίμηση του Τζορτζ Μπους οι μονομερείς πρωτοβουλίες θα ήταν αναπόφευκτες προκειμένου να καλυφθεί το διεθνές κενό εξουσίας και να δηλωθεί η πρόθεση για ανάληψη δράσης εκ μέρους των ΗΠΑ μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου.

Ο Μπους κατέστησε σαφές ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν θα δίσταζαν να δράσουν αυτοβούλως, εφόσον αυτό κρίνόταν αναγκαίο, για να προασπίσουν το δικαίωμά τους στην αυτοάμυνα ενεργώντας προληπτικά ενάντια σε μια τέτοιου είδους τρομοκρατία. Από την αρχή της προεδρίας του, η κυβέρνησή του προχώρησε στη λήψη μιας σειράς μονομερών μέτρων προκειμένου να αποστασιοποιήσει τις Ηνωμένες Πολιτείες από τα διεθνή καθεστώτα ελέγχου και μη διάδοσης των όπλων. Ανακοίνωσε, λοιπόν, την επίσημη αποχώρηση των ΗΠΑ από τη Συνθήκη για τους Αντιβαλλιστικούς Πυραύλους (ABM), ανέστειλε την επικύρωση της Συνθήκης για την Πλήρη Απαγόρευση των Πυρηνικών Δοκιμών (CTBT), αρνήθηκε να συμμορφωθεί με τη Σύμβαση για τα βιολογικά όπλα (BWC), καθώς και να επικυρώσει τη Συνθήκη του Κιότο και τη Σύμβαση του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Εν προκειμένω, η αμερικανική κυβέρνηση δεν επιδίωξε ουδεμία υποστήριξη στον πόλεμο του Ιράκ το 2003. Αυτή η στάση αντικατοπτρίζει την πεποίθηση της κυβέρνησης Μπους πως μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου οι Ηνωμένες Πολιτείες έγιναν η κύρια υπερδύναμη που θα μπορούσε να δράσει χωρίς συντονισμό των πολιτικών της με άλλες συμμαχικές χώρες ή με τη διεθνή κοινότητα. Στάθηκε, μάλιστα, αφορμή για εικασίες αμερικανικής εμπλοκής σε ζητήματα άλλων χωρών. Το αποτέλεσμα αυτής της «κακής διαχείρισης» της εξωτερικής κυβερνητικής πολιτικής ήταν να αμφισβητηθεί από όλα τα κράτη και τους πολίτες τους η αμερικανική υπόσταση και τα ζωτικά της συμφέροντα.

Ο Ομπάμα σε συνεργασία με περιφερειακές κυβερνήσεις προχώρησε σε ορισμένες αλλαγές που θα μπορούσαν να εκληφθούν ως θετικές πρωτοβουλίες και δεν κατέφυγε σε στρατιωτικές επιλογές για την επίλυση των προβλημάτων. Η νέα κυβέρνηση εξέφρασε τη βούλησή της να συνεργαστεί με τους συμμάχους της και εστίασε στη μη χρήση στρατιωτικού λόγου και επίδειξης εξουσίας. Η θετική

προοπτική ήταν αυτονόητη στις σχέσεις της αμερικανικής διοίκησης με τη Ρωσία, τη Μέση Ανατολή, το Ιράν, τον Ισλαμικό Κόσμο και σε άλλες διεθνείς συνεργασίες που βασιζόνταν στη Συνθήκη του Κιότο και την Συνθήκη CTBT. Ήταν πλέον αναμενόμενο ότι η αμερικανική κυβέρνηση δεν θα προτιμούσε μονομερείς πρωτοβουλίες. Πρόκειται για μια ριζική μεταστροφή στην εξωτερική πολιτική της, ωστόσο αυτή η αποστασιοποίηση αύξησε τις περιφερειακές συγκρούσεις και προκάλεσε ένα κενό εξουσίας που καλύφθηκε από τη Ρωσία και το Ιράν. Η αποφασιστικότητα αυτών των κυβερνήσεων δημιούργησε κάποιες υποψίες μεταξύ των περιφερειακών συμμάχων των ΗΠΑ σχετικά με την αξιοπιστία της αμερικανικής πολιτικής ασφάλειας.

Η συγκεκριμένη μελέτη, θα σκιαγραφήσει την αμερικανική εξωτερική πολιτική στη Μέση Ανατολή, όσον αφορά τις περιφερειακές και παγκόσμιες αλλαγές και τις νέες προσεγγίσεις της κυβέρνησης Τραμπ, οι οποίες προσιδιάζουν στον ρεαλισμό και στον νεομερκαντισμό, εξαρτώνται από τη στρατηγική «πρώτα η Αμερική» και εστιάζουν στη μεγιστοποίηση του αμερικανικού συμφέροντος σε όλα τα οικονομικά και πολιτικά ζητήματα. Στο πλαίσιο αυτό, προσεγγίζοντας το θέμα σε ένα διαφορετικό επίπεδο, θα διερευνηθεί και θα στοιχειοθετηθεί η βασική ατζέντα και οι στοχεύσεις των αμερικανικών κυβερνήσεων ως προς τη Μέση Ανατολή και τα περιφερειακά ζητήματα, έως ότου η κυβέρνηση Τραμπ να δώσει το στίγμα της αναφορικά με την εξέλιξη και τις τυχόν αλλαγές στην αμερικανική εξωτερική πολιτική.

Δομή Διεθνούς Συστήματος

Η νέα διεθνής δομή δεν είναι πλέον ούτε διπολική, ούτε μονοπολική. Σύμφωνα με τον Φαρίντ Ζακάρια¹, «το αναδυόμενο διεθνές σύστημα είναι πιθανό να είναι αρκετά διαφορετικό από αυτά που προηγήθηκαν. [...] Ο κόσμος δεν θα παραμείνει μονοπολικός για δεκαετίες και [...] δεν θα γίνει πολυπολικός. Η κατανομή της εξουσίας σε οποιαδήποτε άλλη διάστασή της πέραν της στρατιωτικής – ήτοι βιομηχανική, οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική εξουσία – πλέον μεταβάλλεται αποδυναμώνοντας την κυριαρχία των ΗΠΑ. Αυτό, βέβαια, δεν σημαίνει ότι εισερχόμαστε σε έναν αντιαμερικανικό κόσμο, αλλά ότι κινούμαστε σε έναν μετααμερικανικό κόσμο». Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα με ορισμένους άλλους συγγραφείς, όπως ο Ρίτσαρντ Χας², η νέα εποχή θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως εποχή μη πολικότητας παρά ως εποχή μονοπολικότητας ή πολυπολικότητας. «Ως

¹ Ινδοαμερικανός δημοσιογράφος, πολιτικός, συγγραφέας και σχολιαστής. [Fareed Zakaria - Wikipedia](#)

² Βετεράνος διπλωμάτης και εξέχουσα φωνή της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής. Διετέλεσε Πρόεδρος του Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων, μιας ανεξάρτητης, μη κομματικής οργάνωσης. [Richard Haass | Council on Foreign Relations \(cfr.org\)](#)

κύριο χαρακτηριστικό των διεθνών σχέσεων του 21^{ου} αιώνα αναδεικνύεται η μη πολικότητα · ένας κόσμος, δηλαδή, που δεν κυριαρχείται από ένα, δύο ή και περισσότερα κράτη, αλλά μάλλον από δεκάδες άλλους παράγοντες που είναι φορείς διαφόρων μορφών εξουσίας. Αυτό αντιστοιχεί σε μια τεκτονική μετατόπιση σε σχέση με το παρελθόν». Σύμφωνα με τον ίδιο, η αλλαγή συνέβη επειδή η παγκοσμιοποίηση αύξησε τον όγκο, την ταχύτητα και τη σημασία σχεδόν όλων των διασυνοριακών ροών: από φάρμακα, e-mail, αέρια θερμοκηπίου, βιομηχανικά προϊόντα και ανθρώπους μέχρι τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά σήματα, ιούς (εικονικούς και πραγματικούς) και όπλα.

Το επίκεντρο της αμερικανικής πολιτικής στη Μέση Ανατολή και το ιστορικό πλαίσιο

Μπορεί να υποστηριχθεί ότι η βασική επιδίωξη της αμερικανικής πολιτικής στη Μέση Ανατολή ήταν η διατήρηση οικονομικών, πολιτικών και στρατηγικών στόχων και άρα σε αυτό το πλαίσιο η διασφάλιση του Ισραήλ και των ενεργειακών πόρων στην περιοχή. Υπό το πρίσμα αυτό η περιοχή εντάσσεται ταυτόχρονα πλήρως στην αμερικανική σφαίρα επιρροής, ιδιαίτερα μετά το τέλος της περιόδου σύγκρουσης Ανατολής-Δύσης και του Ψυχρού Πολέμου³.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Μέση Ανατολή– ως μια μεγάλη γεωγραφική περιοχή στην οποία το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού είναι μουσουλμάνοι – υπήρξε ιστορικά πεδίο ανταγωνισμού και μάλιστα μερικές φορές με τη μορφή της στρατιωτικής και στρατηγικής σύρραξης. Ειδικότερα, μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο οι βασικές παράμετροι του ανταγωνισμού για την περιοχή έχουν αλλάξει

³ Ο Ψυχρός Πόλεμος έμεινε ιστορικά γνωστός ως ένας ανοιχτός ανταγωνισμός που αναπτύχθηκε μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Σοβιετικής Ένωσης, αλλά και των αντίστοιχων συμμάχων τους. Διεξήχθη σε πολιτικό, οικονομικό και προπαγανδιστικό επίπεδο και είχε περιορισμένη προσφυγή στα όπλα. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από τον Άγγλο συγγραφέα Τζορτζ Όργουελ σε ένα άρθρο που δημοσιεύθηκε το 1945 για να αναφερθεί σε έναν κόσμο που ζούσε με τον φόβο του πυρηνικού πολέμου. [Cold War | Summary, Causes, History, Years, Timeline, & Facts | Britannica](#)

ριζικά αναφορικά με τον τρόπο διερεύνησης και κατανόησης της σημασίας του πετρελαίου στη Μέση Ανατολή,

Όπως προαναφέρθηκε, μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου και τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, επί προεδρίας των Ρίγκαν, Κλίντον και Μπους, η αμερικανική εξωτερική πολιτική χαρακτηρίστηκε ως διμερής και επιλεκτική δέσμευση, δηλαδή δεν εξαρτιόταν ούτε από μονομερή ούτε από πολυμερή συνεργασία. Παράλληλα, όμως, σύμφωνα με τον Τζορτζ Μπους οι μονομερείς πρωτοβουλίες εκ μέρους των αμερικανών για την κάλυψη του διεθνούς κενού εξουσίας ήταν αναπόφευκτες προκειμένου να δηλώσουν αντίστοιχα την πρόθεση τους για ανάληψη περαιτέρω δράσης μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου. Επιβάλλεται να εξεταστεί η μέχρι πρότινος συνήθης αμερικανική εξωτερική πολιτική, για να κατανοηθούν οι εξελίξεις στην ατζέντα της εξωτερικής πολιτικής της κυβέρνησης Μπους. Όπως είναι γνωστό, η αμερικανική κυβέρνηση με το *Δόγμα Τρούμαν* το 1947 ανακοίνωσε την έναρξη εκ μέρους της του Ψυχρού Πολέμου και υποσχέθηκε να σώσει τα ελεύθερα έθνη από την κομμουνιστική απειλή. Ομοίως, το 1957 η κυβέρνηση του Αϊζενχάουερ δήλωσε ότι θα κατέφευγε στην επίδειξη της αμερικανικής ισχύος, εάν κρινόταν αναγκαίο ή εάν αυτό αποτελούσε αίτημα εθνών που αντιμετώπιζαν την άμεση ή έμμεση απειλή του διεθνούς κομμουνισμού. Αυτή η πολιτική έγινε γνωστή ως *Δόγμα Αϊζενχάουερ*, παρέμενε στην πολιτική ατζέντα κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950 και οδήγησε σε στρατιωτική εμπλοκή για την αντιμετώπιση διεθνών κρίσεων. Το αποτέλεσμα ήταν να παρασυρθεί η κυβέρνηση των ΗΠΑ τη δεκαετία του 1960 στην κρίση του Βιετνάμ, που διήρκεσε περισσότερο από δέκα χρόνια. Ως συνέπεια των αρνητικών επιπτώσεων και των αντιδράσεων αυτής της πολιτικής, η αμερικανική κυβέρνηση και συγκεκριμένα ο Πρόεδρος Νίξον, που ανέλαβε την εξουσία στις εκλογές του 1968, δήλωσε ότι δεν θα γινόταν πλέον χρήση της στρατιωτικής ισχύος τους σε διεθνείς κρίσεις. Αντίθετα, θα ενθάρρυνε τους περιφερειακούς συμμάχους να αντιμετωπίσουν σχετικές κρίσεις λαμβάνοντας από τις ΗΠΑ οικονομική, πολιτική, καθώς και στρατιωτική υποστήριξη, αλλά ο αμερικανικός στρατός δεν θα είχε καμία εμπλοκή. Δεδομένου ότι αυτή η πολιτική διακηρύχθηκε από τον Νίξον αρχικά στο Γκουάμ – ένα αμερικανικό νησί στον Ειρηνικό ωκεανό – ονομάστηκε *Δόγμα Νίξον ή Γκουάμ* και διήρκεσε μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1970, όταν η Σοβιετική Ρωσία εισέβαλε στο Αφγανιστάν, έγινε αλλαγή καθεστώτος στο Ιράν και ο φιλοαμερικανός Σαχ⁴ ανατράπηκε και αντικαταστάθηκε από ένα ισλαμικό καθεστώς υπό την ηγεσία σιιτών κληρικών. Εκτός από αυτές ορισμένες άλλες εξελίξεις, όπως η πτώση της Σομόζα στη Νικαράγουα και η αντικατάσταση των υφιστάμενων διοικήσεων στη Σομαλία και τη Νότια Υεμένη με φιλοσοβιετικά καθεστώτα, ώθησαν την αμερικανική κυβέρνηση να στραφεί σε μια πολιτική χαμηλού προφίλ. Το αποτέλεσμα ήταν να επιστρέψει για ακόμη μια φορά στην παρεμβατική πολιτική των

⁴ Ο Μοχάμεντ Ρεζά Παχλαβί ήταν ο τελευταίος Σάχ (σάχης) της δυναστείας Παχλαβί του αυτοκρατορικού κράτους του Ιράν από το 1925 έως το 1979. Με την Ιρανική Επανάσταση η μοναρχία ανατράπηκε οδηγώντας στην εγκαθίδρυση ισλαμικής δημοκρατίας στο Ιράν με ιδρυτή τον αγιατολάχ Ρουχολάχ Χομεϊνί. [In Memoriam: Μοχάμεντ Ρεζά Παχλαβί | OffLine Post](#)

Αϊζενχάουερ⁵ και Τρούμαν⁶, οι οποίοι είχαν νομιμοποιήσει τη χρήση της αμερικανικής στρατιωτικής ισχύος σε υπερπόντιες κρίσεις, όταν αυτό κρινόταν απαραίτητο. Το 1980 με μια νέα πολιτική που ονομάζεται *Δόγμα Κάρτερ*, η αμερικανική κυβέρνηση αποκάλυψε ότι οι ΗΠΑ θα χρησιμοποιούσαν στρατιωτική ισχύ ιδιαίτερα στη Μέση Ανατολή, εάν τα αμερικανικά συμφέροντα δέχονταν εσωτερική ή εξωτερική απειλή από οποιαδήποτε χώρα. Ο Πρόεδρος Ρίγκαν, που ανέλαβε την εξουσία με τις εκλογές του 1980, εφάρμοσε αυτή τη νέα πολιτική με την πεποίθηση ότι έτσι θα αντιμετώπιζε πρωτίστως αποτελεσματικά κρίσεις που τυχόν αναδύονταν στη Μέση Ανατολή. Η αμερικανική στρατιωτική ισχύς επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί ενάντια σε κάθε πιθανή απειλή που θα στρεφόταν κατά των αμερικανικών περιφερειακών και παγκόσμιων συμφερόντων. Συνεπώς, το αμυντικό σχέδιο των ΗΠΑ κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, γνωστό και ως «ο πόλεμος των άστρων» (Star Wars⁷), τέθηκε σε ισχύ μέσα σε αυτό το κλίμα στη δεκαετία του 1980.

Πρωταρχικός στόχος της κυβέρνησης Μπους, που ανέλαβε την εξουσία ύστερα από μια αρκετά αμφιλεγόμενη εκλογική διαδικασία τον Νοέμβριο του 2000, ήταν να παρουσιάσει το σχέδιο των αντιβαλλιστικών πυραύλων. Έτσι, ανακοίνωσε τον Δεκέμβριο του 2001 τη μονομερή κατάργηση της συνθήκης ABM του 1972. Με άλλα λόγια, οι επιθέσεις της 11^{ης} Σεπτεμβρίου οδήγησαν στη χωρίς δισταγμό εφαρμογή της επιδιωκόμενης πολιτικής της κυβέρνησης Μπους. Στο πλαίσιο αυτό, το λεγόμενο *Δόγμα Μπους*, το οποίο υποτίθεται ότι στρέφεται προληπτικά ενάντια σε πιθανές απειλές με σκοπό την αποτροπή μιας επίθεσης, έγινε αντιληπτό ως μια θεμελιώδης αλλαγή της αμερικανικής πολιτικής όσον αφορά τη μετατροπή από πολυμερή σε μονομερή εμπλοκή.

Όπως προαναφέρθηκε, ο Μπους κατέστησε σαφές ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν θα διστάσουν να δράσουν αυτοβούλως, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο, για να προασπίσουν το δικαίωμά τους στην αυτοάμυνα ενεργώντας προληπτικά εναντίον τέτοιου είδους τρομοκρατών. Από την αρχή της προεδρίας του, η κυβέρνησή του προχώρησε στη λήψη μιας σειράς μονομερών μέτρων προκειμένου να αποστασιοποιήσει τις Ηνωμένες Πολιτείες από τα διεθνή καθεστώτα ελέγχου και μη

⁵ Αμερικανός πολιτικός και ανώτατος στρατιωτικός των συμμαχικών δυνάμεων στη δυτική Ευρώπη κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Υπηρέτησε ως 34^{ος} Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών το 1953-1961. Ήταν μέλος του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος. [Dwight D. Eisenhower | Biography, Cold War, Presidency, & Facts | Britannica](#)

⁶ Ο Χάρι Σ. Τρούμαν έγινε Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών με τον θάνατο του Φράνκλιν Ντ. Ρούσβελτ στις 12 Απριλίου 1945. Οι πολιτικές του στο εξωτερικό, και ιδιαίτερα προς τη Σοβιετική Ένωση στον αναδύμενο Ψυχρό Πόλεμο, έγιναν βασικά στοιχεία της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής για γενιές. [Harry S. Truman | Miller Center](#)

⁷ Η Πρωτοβουλία Στρατηγικής Άμυνας (SDI), με την επωνυμία Star Wars, αποτέλεσε το στρατηγικό αμυντικό σύστημα των ΗΠΑ έναντι πιθανών πυρηνικών επιθέσεων — όπως είχε αρχικά σχεδιαστεί, από τη Σοβιετική Ένωση. Το SDI προτάθηκε για πρώτη φορά από τον Πρόεδρο Ρίγκαν σε μια τηλεοπτική ομιλία σε εθνικό επίπεδο στις 23 Μαρτίου 1983. [Strategic Defense Initiative \(SDI\) | Description, History, & Facts | Britannica](#)

διάδοσης των όπλων. Ο ίδιος, λοιπόν, ανακοίνωσε στις 13 Δεκεμβρίου 2001 την επίσημη αποχώρηση των ΗΠΑ από τη Συνθήκη για τους Αντιβαλλιστικούς Πυραύλους και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Συνθήκη ABM εμποδίζει την ικανότητα της κυβέρνησής τους να αναπτύξει τρόπους προστασίας του λαού από μελλοντικούς τρομοκράτες ή παράνομες πυραυλικές επιθέσεις κρατών. Η κυβέρνηση Μπους ανέστειλε την επικύρωση της Συνθήκης για την Ολοκληρωμένη Απαγόρευση Δοκιμών και σε μία ανασκόπηση της πυρηνικής του στάσης το Υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ δήλωσε το 2002 ότι τόσο το ίδιο, όσο και το Υπουργείο Ενέργειας θα επανεκτιμούσαν την ανάγκη επανέναρξης των πυρηνικών δοκιμών και θα προέβαιναν σε απαραίτητες συστάσεις στον πρόεδρο. Η διοίκηση αρνήθηκε, επιπλέον, να συμμορφωθεί με τη Σύμβαση για τα Βιολογικά Όπλα και η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι δεν θα επικύρωνε τη Συνθήκη του Κιότο και τη Σύμβαση του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Επίσης, ο Υπουργός Εξωτερικών Κόλιν Πάουελ δήλωσε ότι η κυβέρνηση της Ουάσιγκτον επρόκειτο να αποσυρθεί από μια δέσμευση που δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα των ΗΠΑ. Ο Λευκός Οίκος σκόπευε να προχωρήσει στην ανάληψη πολιτικής πρωτοβουλίας για θέματα ασφάλειας, εκτός και αν κρινόταν απαραίτητη η υποστήριξη των συμμάχων. Υπό το πρίσμα αυτό, η κυβέρνηση των ΗΠΑ, ενώ επιδίωξε να λάβει διεθνή υποστήριξη ως ενίσχυση των αποφάσεων της κατά τη διάρκεια των κρίσεων του Κόλπου το 1990, δεν φαινόταν διατεθειμένη να αναζητήσει ανάλογη υποστήριξη στον πόλεμο του Ιράκ το 2003. Δεδομένου ότι στην αμερικανική εξωτερική πολιτική κυριαρχούσε η αντίληψη «Είσαι μαζί μας ή είσαι με τους τρομοκράτες», η κυβέρνηση Μπους προτίμησε να στραφεί μονομερώς στον πόλεμο με το Ιράκ, χωρίς να αναμένει εξουσιοδότηση από τον ΟΗΕ. Το προληπτικό αυτό μέτρο σχετίζεται προφανώς με την πρόθεση της κυβέρνησης για μονομερή ενέργεια. Στην πραγματικότητα, αυτή η στάση αντικατοπτρίζει την πεποίθηση της διακυβέρνησης Μπους πως μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, οι Ηνωμένες Πολιτείες έγιναν η κύρια υπερδύναμη που θα μπορούσε να δράσει χωρίς συντονισμό των πολιτικών της με άλλες συμμαχικές χώρες ή με τη διεθνή κοινότητα. Παράλληλα, αποτελούσε καίρια αντίληψη της κυβέρνησης η άποψη ότι η διεθνής δομή είχε γίνει ένα μονοπολικό σύστημα που μπορούσε να κάνει τα πάντα, ακολουθώντας τις επιθυμητές πολιτικές της και λαμβάνοντας μονομερείς ενέργειες σύμφωνα με τη βούλησή της. Ορισμένες χώρες, μάλιστα, όπως η Ρωσία και η Κίνα, προσπάθησαν να ηγηθούν ενός νέου αντισυνασπισμού ενάντια στις αμερικανικές ηγεμονικές συμπεριφορές αυξάνοντας κατά συνέπεια τη δημοτικότητά τους.

Τέτοιου είδους πολιτικές προκάλεσαν ραγδαία αύξηση του αντιαμερικανικού και αντισημιτικού ρεύματος, καθώς η πλειοψηφία της κυβέρνησης Μπους ήταν Σιωνιστές ή φιλο-ισραηλινοί πολιτικοί. Εξάλλου, παρόλο που η κυβέρνηση Σαρόν ανέστειλε τις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις και επιδόθηκε για λόγους ασφαλείας στη χρήση στρατιωτικής πυγμής, εντούτοις η κυβέρνηση Μπους προειδοποίησε ότι η συγκεκριμένη πολιτική δεν αντίκειται στα αμερικανικά συμφέροντα. Επιπλέον, τονίστηκε ότι σε μελλοντικές κρίσεις η θέση και οι απόψεις των συμμάχων επρόκειτο να ληφθούν υπόψη κατά τη διαδικασία χάραξης πολιτικής, ιδιαίτερα όσον αφορά

θέματα που σχετίζονται με τους συμμάχους. Έτσι, η συνδρομή των συμμάχων του NATO προκειμένου να επηρεάσουν τον Πούτιν ήταν πολύ σημαντική. Προς αυτή την κατεύθυνση, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η επίσημη επίσκεψη της Κοντολίζα Ράις και του Προέδρου Μπους στην Ευρώπη τον ίδιο μήνα. Για ακόμη μια φορά, ο Πρόεδρος Μπους είχε συνάντηση με ευρωπαίους ηγέτες στο περιθώριο της έκτακτης διάσκεψης του NATO τον Μάρτιο του 2005 στις Βρυξέλλες. Οι παραπάνω πρωτοβουλίες εκ μέρους του προέδρου υπήρξαν καθοριστικές, αφού είχαν ως αποτέλεσμα την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής ηγεσίας στην αμερικανική πολιτική κατά της Συρίας στη διάρκεια της κρίσης που σχετιζόταν με τη δολοφονία του Χαρίρι⁸ και τη διαδικασία αποχώρησης των Σύριων στρατιωτών ύστερα από παραμονή 30 χρόνων στον Λίβανο. Επίσης, η αμερικανική κυβέρνηση επέλεξε να αναμένει το αποτέλεσμα των πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής ηγεσίας σχετικά με το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Αυτές οι εξελίξεις και προσπάθειές της σίγουρα στάθηκαν αφορμή να μειωθεί ελαφρώς το αντιαμερικανικό ρεύμα τόσο σε ολόκληρο τον κόσμο, όσο και στη συγκεκριμένη περιοχή.

Η κυβέρνηση του Ιράν αντικαταστάθηκε το 1979 από μια άλλη αντιαμερικανική κυβέρνηση, γεγονός που επρόκειτο να αποτελέσει το κύριο μέλημα των επόμενων αμερικανικών κυβερνήσεων σχετικά με το ζήτημα της ασφάλειας. Μέχρι τότε το Ιράν αποτελούσε έναν σημαντικό σύμμαχο των ΗΠΑ και ήταν μια ουδέτερη ζώνη ικανή να αποτρέψει τον σοβιετικό επεκτατισμό προς τη Μέση Ανατολή. Αντιτάχθηκε, επίσης, στους αντιπροσώπους των Σοβιετικών ανταρτών και παρείχε πλήρη στρατιωτική και πολιτική υποστήριξη στις χώρες της περιοχής που τελούσαν υπό κομμουνιστική απειλή. Δυστυχώς, με την επανάσταση του 1979 το Ιράν όχι μόνο έπαψε να είναι σύμμαχος των ΗΠΑ, αλλά και μετατράπηκε σε μια μεγάλη απειλή για την αμερικανική κυβέρνηση και τους συμμάχους της στην περιοχή. Αυτό είχε ως συνέπεια η κυβέρνηση Κλίντον να θέσει σε εφαρμογή μια διπλή πολιτική περιορισμού έναντι του Ιράν και του Ιράκ.

Σχετικά με την πορεία των δύο χωρών, το Ιράκ καταλήφθηκε τον Μάρτιο του 2003, αφού, όπως γίνεται κατανοητό, δεν έλαβε υποστήριξη ούτε από το εσωτερικό ούτε από το εξωτερικό και αποδυναμώθηκε λόγω των εμπάργκο και των κυρώσεων που του είχαν επιβληθεί από το 1991 και εξής. Με τον ίδιο τρόπο, κράτησαν στην απομόνωση το Ιράν και προσπάθησαν να το αποδυναμώσουν με εμπάργκο που τέθηκαν σε ισχύ από το 1995 και μετά. Η κυβέρνηση Μπους, όταν ανέλαβε την εξουσία το 2001, όρισε το Ιράν ως πρωταρχικό στόχο και οι επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου επιτάχυναν αυτή τη διαδικασία.

Ωστόσο, υπήρχαν πολλά εμπόδια για την κατάληψη του Ιράν, δεδομένο που δεν ίσχυε στην περίπτωση του Ιράκ. Αρχικά, το Ιράν είχε αναλάβει ουσιαστικές στρατηγικές δεσμεύσεις απέναντι στη Ρωσία και την Κίνα εκτός από τις οικονομικές

⁸ Η δολοφονία του πρωθυπουργού του Λιβάνου Ραφίκ Χαρίρι επέφερε αλλαγές στην πολιτική σκηνή του Λιβάνου, χωρίζοντάς την σε δύο ευρείες φατρίες - η μία σε μεγάλο βαθμό φιλοδυτική, η άλλη επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό από το Ιράν και τη Συρία. Ραφίκ Χαρίρι: Η δολοφονία που σημάδεψε τον Λίβανο | Euronews

και πολιτικές δεσμεύσεις του με μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Γαλλία και η Γερμανία. Οι συγκεκριμένες χώρες δεν στήριζαν τη χρήση στρατιωτικής ισχύος εναντίον του Ιράν, αλλά προτεραιότητά τους ήταν η ειρηνική επίλυση των υφιστάμενων προβλημάτων που προέκυπταν από τα πυρηνικά προγράμματα. Επιπλέον, σε αντίθεση με το Ιράκ, το Ιράν δεν διέθετε οργανωμένη αντιπολίτευση, ώστε να διευκολύνει τις αμερικανικές στρατιωτικές επιχειρήσεις ή να συνεργαστεί με την Ουάσιγκτον με σκοπό την αλλαγή του καθεστώτος στην Τεχεράνη. Στο παρελθόν, για περισσότερα από δέκα χρόνια ομάδες της ιρακινής αντιπολίτευσης οργανώνονταν και υποστηρίζονταν οικονομικά από την Ουάσιγκτον. Εξάλλου, η ιρακινή αντιπολίτευση είχε ουσιαστική δημόσια υποστήριξη στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον οι Κούρδοι του Ιράκ (20% του πληθυσμού) και οι Σίιτες (60% του πληθυσμού) είχαν απομονωθεί μακροχρόνια από το πολιτικό γίγνεσθαι. Από την άλλη πλευρά, η κατάσταση στο Ιράν διέφερε κατά πολύ από αυτή που επικρατούσε στο Ιράκ. Οι Πέρσες (50% του πληθυσμού) και οι Τούρκοι (30% του πληθυσμού) που ήταν η κύρια εθνοτική ομάδα με πολιτική εξουσία (μόνο οι Κούρδοι παρέμεναν αποκλεισμένοι), αποτέλεσαν ένα ιστορικό δίδυμο στην ανάληψη πρωτοβουλιών χωρίς όμως καμιά επιτυχία. Συγκριτικά, όσον αφορά την πολιτική ισορροπία και την ομοιογένεια, το Ιράν αποτελεί ένα πιο σταθερό και συγκροτημένο κράτος σε σχέση με το Ιράκ. Αυτοί οι παράγοντες μπορούν να οδηγήσουν στην ενίσχυση της αντιπολίτευσης, αναγκάζοντάς τους να οργανωθούν παρασκηνιακά. Επιπλέον, η επιμονή του Ιράν να αναπτύσσει πυρηνικά προγράμματα έχει αρχίσει να εξασθενεί τη θέση του και ενδεχομένως να το οδηγήσει στην απομόνωση.

Η εξωτερική πολιτική του Ομπάμα

Όσον αφορά την πρώτη θητεία της κυβέρνησης Ομπάμα, η εξωτερική της πολιτική εστίασε στην αποκατάσταση της εικόνας της Ουάσιγκτον σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι θετικές και πολύπλευρες δεσμεύσεις της κυβέρνησης Ομπάμα αναμένονταν να τονώσουν το προφίλ της αμερικανικής ηγεσίας κατά την εμπλοκή της σε περιφερειακά και παγκόσμια ζητήματα. Προδιαγράφονταν ιδιαίτερα θετικές τόσο οι σχέσεις της αμερικανικής κυβέρνησης με τη Ρωσία, τη Μέση Ανατολή, το Ιράν, τον Ισλαμικό Κόσμο, όσο και άλλες διεθνείς συνεργασίες βασισμένες στη Συνθήκη του Κιότο και την Συνθήκη για την πλήρη απαγόρευση των πυρηνικών δοκιμών. Αναμφίβολα, η αμερικανική κυβέρνηση δεν επρόκειτο να προχωρήσει σε μονομερείς

πρωτοβουλίες, ωστόσο η εξάπλωση των ΟΜΚ⁹ θα αποτελούσε τη βασική προτεραιότητά της. Η διμερής σχέση με τη Ρωσία εγγυόταν την επαναφορά και ενίσχυση μιας τέτοιας επιλογής με αποτέλεσμα ο Ομπάμα να δηλώσει ότι δεν θα αναπτύξει σύστημα αντιπυραυλικής άμυνας στην Πολωνία και την Τσεχική Δημοκρατία. Σχετικά με το ζήτημα του Ιράν, παρά τις επιμέρους ομοιότητες υπήρχε διαφορά στη διπλωματική προσέγγιση. Η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών εξακολουθούσε να τάσσεται κατά του εμπλουτισμού ουρανίου προκειμένου να αποκτήσει το Ιράν πυρηνική ικανότητα. Ωστόσο, επέμενε ότι μια διπλωματική προσέγγιση θα ήταν η πρώτη και κυρίαρχη οπτική στην επίλυση του προβλήματος με την Τεχεράνη. Έτσι, η ομιλία του Ομπάμα στο Κάιρο έστειλε ένα σημαντικό μήνυμα προς τον ισλαμικό κόσμο, ότι δεν θα υπήρχε προκατάληψη για το Ισλάμ και δεν θα κυριαρχούσε η ταύτιση των μουσουλμάνων με τους τρομοκράτες.

Ο Ομπάμα έδωσε, επίσης, σημαντικά μηνύματα υπέρ της δημιουργίας δύο κρατών και άρα υπέρ της αναγκαιότητας παγώματος των εποικισμών εκ μέρους του Ισραήλ στη Δυτική Όχθη. Η προσέγγιση του Ομπάμα στο ζήτημα της Συρίας, όπως γίνεται κατανοητό, ήταν διαφορετική από τη στάση του Μπους, ο οποίος αρνήθηκε με οποιοδήποτε τρόπο τη διπλωματική επαφή με τη Δαμασκό, καθώς και με τη Χαμάς¹⁰. Η κυβέρνηση Ομπάμα φαινόταν πρόθυμη να δώσει τουλάχιστον ανεπίσημα την ευκαιρία στη Χαμάς να προωθήσει στην Παλαιστίνη την κατεστημένη κυβέρνηση ενότητας.

Η ομιλία του στο Κάιρο αποτέλεσε μια καλή αρχή για την πολιτική του στη Μέση Ανατολή λόγω των βασικών της σημείων. Δήλωσε πως ήταν γνωστοί οι ισχυροί δεσμοί της Αμερικής με το Ισραήλ. Βασίστηκε σε πολιτιστικούς και ιστορικούς δεσμούς και αναγνώρισε ότι η φιλοδοξία για μια εβραϊκή πατρίδα είχε τις ρίζες της σε μια αναμφισβήτητη τραγική ιστορία. Ο συγκεκριμένος δεσμός δεν μπορούσε να διαρραγεί. Από την άλλη πλευρά, όμως, η κατάσταση για τον παλαιστινιακό λαό είχε γίνει ιδιαίτερα πιεστική και η Αμερική δεν σκόπευε να «γυρίσει την πλάτη» στη νόμιμη παλαιστινιακή διεκδίκηση. Οι επιδιώξεις αυτές θα μπορούσαν να εκπληρωθούν μέσω της δημιουργίας δύο κρατών, όπου Ισραηλινοί και Παλαιστίνιοι θα ζούσαν σε κλίμα ειρήνης και ασφάλειας. Η Χαμάς θα έπρεπε να βάλει τέλος στη βία και να αναγνωρίσει παλαιότερες συμφωνίες, καθώς και το δικαίωμα ύπαρξης του Ισραήλ. Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν επρόκειτο να αποδεχτούν ως νόμιμους τους συνεχιζόμενους ισραηλινούς εποικισμούς, καθώς αυτή η κίνηση θα εξακολουθούσε να παραβιάζει τις προηγούμενες συμφωνίες και να υπονομεύει τις προσπάθειες για την επίτευξη ειρήνης. Επομένως, ήταν καιρός να σταματήσουν αυτοί οι εποικισμοί.

⁹ Πρόκειται για Όπλα μαζικής καταστροφής (πυρηνικά, χημικά ή βιολογικά), τα οποία θεωρούνται θανάσιμη απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Πέργαμος - Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (uoa.gr)

¹⁰ Ριζοσπαστική ισλαμική τρομοκρατική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1987 από δύο πρώην μέλη της Μουσουλμανικής Αδελφότητας της Αιγύπτου. Αποτελείται από μια στρατιωτική και μια πολιτική πτέρυγα και η ιδεολογία που πρεσβεύει είναι παρόμοια της πρακτικής του κινήματος της ισλαμιστικής φονταμενταλιστικής Μουσουλμανικής Αδελφότητας. Χαμάς (embassies.gov.il)

Μια ακόμη πρόκληση που είχε να αντιμετωπίσει η κυβέρνηση Ομπάμα ήταν η συμφιλίωση με το Ιράν σε θέματα όπως τα πυρηνικά ζητήματα και τα περιφερειακά προβλήματα. Μεταξύ αυτών, το ιρανικό πυρηνικό πρόγραμμα εξακολουθούσε να αποτελεί προτεραιότητα για την Ουάσιγκτον. Γενικότερα, υπήρχαν τουλάχιστον τρεις διαφορές μεταξύ των κυβερνήσεων Ομπάμα και Μπους. Η πρώτη διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι η κυβέρνηση Ομπάμα ήταν πρόθυμη να ξεκινήσει άμεσο διάλογο σε περίπτωση που το Ιράν ανταποκρινόταν θετικά. Δεύτερον, αντί να απορρίψει κατηγορηματικά όλα τα πυρηνικά προγράμματα, επικεντρώθηκε περισσότερο στη φιλοδοξία του Ιράν να καταστεί πυρηνική δύναμη. Ως εκ τούτου, η αμερικανική κυβέρνηση τόνιζε συνεχώς το δικαίωμα του Ιράν να έχει πυρηνική ενέργεια για ειρηνική χρήση, όχι όμως πυρηνικά όπλα.

Η τρίτη διαφορά της πολιτικής διακυβέρνησης Ομπάμα αφορούσε τους τρόπους επίλυσης του προβλήματος με το Ιράν, καθώς δεν έκανε λόγο για στρατιωτική εμπλοκή, όπως συνήθιζε η κυβέρνηση Μπους. Αντίθετα, όσο το Ιράν ήταν πρόθυμο να συνεργαστεί με τη διεθνή κοινότητα και τηρούσε τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών, η κυβέρνηση των ΗΠΑ υποσχόταν να άρει όλες τις κυρώσεις κατά της Τεχεράνης. Εάν δεν επιτυγχάνονταν αυτοί οι στόχοι, η Ουάσιγκτον ήταν αποφασισμένη να αυστηροποιήσει τις κυρώσεις με την υποστήριξη του Συμβουλίου Ασφαλείας και της διεθνούς κοινότητας. Η κυβέρνηση Ομπάμα, καταρχάς, ήθελε να δώσει μια ευκαιρία στο σχέδιο των 5+1 χωρών (Ηνωμένες Πολιτείες, Ρωσία, Κίνα, Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία και Γερμανία) που είχε ήδη τεθεί σε εφαρμογή. Αποδεχόταν, δηλαδή, να παγώσει περαιτέρω κυρώσεις ως αντάλλαγμα για το πάγωμα όλων των δραστηριοτήτων εμπλουτισμού ουρανίου από το Ιράν.

Από την άλλη πλευρά, η πολιτική του Ομπάμα για το Αφγανιστάν και το Ιράκ δεν αξιολογείται ως επιτυχημένη σε αντίθεση με τις αρχικές προσδοκίες. Στο Αφγανιστάν, το μέλλον ήταν αβέβαιο και δεν υπήρχε σχέδιο εξόδου, ενώ στο Ιράκ δεν σταμάτησε η βία. Μια νέα δημοσκόπηση του AP-GfK¹¹ κατέδειξε την αντίθεση της πλειοψηφίας των Αμερικανών απέναντι στους πολέμους τόσο στο Αφγανιστάν, όσο και στο Ιράκ. Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του σε τελετή στο Πεντάγωνο με αφορμή την όγδοη επέτειο των επιθέσεων της 11^{ης} Σεπτεμβρίου, ο Πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα δεσμεύτηκε ότι η Αμερική θα ανανεώσει την αποφασιστικότητά της για την καταπολέμηση της Αλ Κάιντα¹² και επέμεινε ότι δεν θα παραιτηθεί ποτέ από αυτό το σχέδιο δράσης. Πάντως, στη συγκεκριμένη επέτειο, η Αμερική είχε περίπου 130.000 στρατεύματα στο Ιράκ και περίπου 68.000 στρατεύματα στο Αφγανιστάν. Ο

¹¹ Η AP-GfK είναι μια δημοσκόπηση κοινής γνώμης που διεξήχθη από κοινού από το Associated Press (AP) και την GfK, μια εταιρεία έρευνας αγοράς. Οι δημοσκοπήσεις που διεξάγονται από το AP και το GfK καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών και κοινωνικών ζητημάτων. Microsoft Word - AP-GfK Poll December 2011 Topline Santa (associatedpress.com)

¹² Πρόκειται για μια ένοπλη τρομοκρατική οργάνωση αποτελούμενη από Ισλαμιστές που πρωτοεμφανίστηκε δημόσια το 1988 με ιδρυτή τον Οσάμα Μπιν Λάντεν. Η συγκεκριμένη οργάνωση εξελίχθηκε σε μακροχρόνια απειλή για την Αμερική, η οποία κορυφώθηκε με την επίθεση της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001 με την κατάρρευση των Δίδυμων Πύργων του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου στη Νέα Υόρκη. 20 χρόνια από την 11η Σεπτεμβρίου: Τι ήταν και τι είναι η Αλ Κάιντα - CNN.gr

Πρόεδρος Ομπάμα αύξησε, επίσης, δραματικά τον αριθμό των επιθέσεων με μη επανδρωμένα αεροσκάφη εντός του Πακιστάν. Επιπλέον, αύξησε την πίεση προς το Ιράν και τη Βόρεια Κορέα, κράτη στα οποία ουσιαστικά ήταν μηδενική η παρουσία της Αλ Κάιντα.

Αντιθέτως, απέκτησαν νέα δυναμική οι σχέσεις Τουρκίας και Αμερικής, ιδιαίτερα κατά τη πρώτη θητεία της κυβέρνησης Ομπάμα. Θετικό κλίμα δημιούργησαν στην Τουρκία και η διπλή επίσκεψη του Προέδρου και της υπουργού Εξωτερικών Κλίντον. Η Τουρκία εξακολουθούσε να έχει υψηλές προσδοκίες από την αμερικανική κυβέρνηση, καθώς και από άλλες χώρες. Ο τουρκικός λαός δέχτηκε με ενθουσιασμό την ομιλία του Ομπάμα στο τουρκικό κοινοβούλιο, καθώς αυτή υποστήριζε την τουρκική δημοκρατία και αναγνώριζε τη νέα θετική στάση της Τουρκίας σε περιφερειακά και παγκόσμια ζητήματα. Η υπουργός Εξωτερικών Χίλαρι Κλίντον, κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών Νταβούτογλου στην Ουάσιγκτον, δήλωσε ότι ανάμεσα στις δύο χώρες υπήρχε ήδη κλίμα συνεργασίας όχι μόνο στο πλαίσιο συμμετοχής τους στο ΝΑΤΟ, αλλά και ως μέλη της G-20¹³ με στόχο να ανταποκριθούν στην παγκόσμια οικονομική κρίση, να διερευνήσουν τρόπους ενίσχυσης της εμπορικής συνεργασίας μεταξύ των χωρών τους, καθώς και να αναπτύξουν νέες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των πόρων από τον Καύκασο και την Κεντρική Ασία. Τόνισε, επίσης, τη συνεργασία στον αγώνα κατά της παγκόσμιας τρομοκρατίας, τον κοινό στόχο της ύπαρξης ενός σταθερού Πακιστάν και Αφγανιστάν και την απόρριψη ανάπτυξης της Αλ Κάιντα σε μια ασφαλή ζώνη, γεγονός που θα μπορούσε να απειλήσει τις χώρες των δύο εταίρων, καθώς και πολλές άλλες. Εξέφρασε, τέλος, την αμέριστη συμπαράστασή στον αγώνα της Τουρκίας κατά των τρομοκρατικών δραστηριοτήτων της οργάνωσης *PKK*¹⁴, κρίνοντας πως στο συγκεκριμένο θέμα υπήρξε μεταξύ τους μια αξιόλογη συνεργασία. Ο Αμερικανός Πρέσβης Τζέφρι δήλωσε με τη σειρά του ότι και οι δύο πλευρές δεν αντιτάσσονται στο δικαίωμα του Ιράν να έχει ειρηνική πυρηνική ενέργεια. Ωστόσο, διατύπωσε την ανησυχία τους τόσο ως προς τις πυρηνικές φιλοδοξίες του Ιράν, όσο και για το εάν θα συνεργαστεί με σκοπό τη σταθερότητα και την ειρήνη στη Μέση Ανατολή.

Η Τουρκία ως μια αναπτυσσόμενη οικονομία και σταθερή δημοκρατία, αλλά και με τη θετική διπλωματική της προσέγγιση στα ζητήματα της περιοχής επιδιώκει σύμφωνα με τον Μαρκ Πάρις¹⁵ τον ρόλο διαμεσολαβητή μεταξύ Ισραηλινών και

¹³ Η G-20 είναι ένα διεθνές φόρουμ για τις κυβερνήσεις και τις κεντρικές τράπεζες των κυρίαρχων οικονομιών και ιδρύθηκε με σκοπό τον έλεγχο της επέκτασης της παγκόσμιας αγοράς και την ρύθμιση μακροοικονομικών ζητημάτων. [G20 \(europa.eu\)](http://G20.europa.eu)

¹⁴ Πρόκειται για το Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν, μια Κουρδική διασπαστική οργάνωση με έδρα το Ιράκ και την Τουρκία. Το 1984 ενεπλάκη σε ένοπλη σύρραξη με την Τουρκία με στόχο την επίτευξη ενός ανεξάρτητου κουρδικού κράτους. [Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν \(PKK\) – Rewards For Justice](#)

¹⁵ Πρεσβευτής των Ηνωμένων Πολιτειών στην Τουρκία από το 1997 έως το 2000. Ήταν, επίσης, αναπληρωτής αρχηγός της αποστολής στην πρεσβεία των ΗΠΑ στο Ισραήλ και πολιτικός σύμβουλος στην πρεσβεία των ΗΠΑ στη Μόσχα. Κατά τη διάρκεια της κυβέρνησης Κλίντον, διετέλεσε Ειδικός

Σύριων, Σύριων και Λιβανέζων, Ρώσων και Γεωργιανών, Ιρακινών Σουνιτών και Σιιτών Αράβων, καθώς και στο Ιράν και στον υπόλοιπο κόσμο, στους Ισραηλινούς, τους Παλαιστινίους και τους Αιγύπτιους, στους Αρμένιους και στους Αζέρους. Η Τουρκία ως μια χώρα ικανή να δραστηριοποιηθεί σε τέτοιου είδους περιβάλλοντα είναι σημαντική για τα συμφέροντα των ΗΠΑ. Αποτελεί, επίσης, μέλος του ΝΑΤΟ, του ΟΟΣΑ¹⁶, του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας, είναι υποψήφια προς ένταξη στην ΕΕ και νεοεκλεγμένο μέλος του ΣΑΗΕ¹⁷ και συμμετέχει σε αρκετούς αξιόλογους ομίλους. Ως μια σχεδόν εξ ολοκλήρου μουσουλμανική χώρα, καταδεικνύει, ακόμη, με ξεκάθαρους όρους ότι δεν θεωρείται αυτονόητη η ύπαρξη αντίφασης μεταξύ του Ισλάμ από τη μια πλευρά και της Δύσης, της παγκοσμιοποίησης, της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας και των ελεύθερων αγορών από την άλλη. Η προσήλωση, λοιπόν, στις σχέσεις με τη συγκεκριμένη χώρα εξυπηρετεί τα αμερικανικά συμφέροντα προκειμένου να επιτευχθεί η σταθερότητα και η ειρήνη στην περιοχή της Μ. Ανατολής.

Βοηθός του προέδρου και Ανώτερος Διευθυντής για υποθέσεις στην Εγγύς Ανατολή και τη Νότια Ασία στο Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας. [Mark Parris | The Washington Institute](#)

¹⁶ Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης. [IATE - Search - Standard view \(europa.eu\)](#)

¹⁷ Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. [IATE - Search - Standard view \(europa.eu\)](#)

B' ΜΕΡΟΣ

3. Μεταφραστικά σχόλια και παρατηρήσεις

3.1 Η Μετάφραση του Τίτλου

Ο τίτλος, δηλαδή η επικεφαλίδα ενός άρθρου ή αποσπάσματος, υπέρκειται αυτού και καθίσταται αναμφίβολα ιδιαίτερα σημαντικός για την κειμενική κατανόηση. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο λακωνικός, εύστοχος και ενδεχομένως πρωτότυπος και θελκτικός ανάλογα με το είδος του κειμένου που έπεται, αλλά και τις επιδιώξεις του ίδιου του συντάκτη. Διαδραματίζει, ακόμη, μέγιστο ρόλο στην εικόνα ενός άρθρου, καθώς προϋδεάζει τους αναγνώστες σχετικά με το τι θα ακολουθήσει, αλλά και φανερώνει είτε με άμεσο, είτε με έμμεσο τρόπο τη στάση και την οπτική του κειμενογράφου όσον αφορά το έκαστοτε θέμα. Οι van Dijk and Kinstch (1983) αναφέρουν, μάλιστα, ότι η νοηματική κατανόηση και η απομνημόνευση ενός κειμένου διαρθρώνεται σε τρία επίπεδα: την επιφανειακή δομή (κατώτερο επίπεδο κατανόησης, δηλαδή οι λέξεις), την κειμενική βάση (κατανόηση των προτάσεων ή φράσεων) και το καταστασιακό μοντέλο (κειμενική κατανόηση συνεπικουρούμενη από τις προηγούμενες γνώσεις του αναγνώστη). Συνεπώς, η απουσία του τίτλου από οποιαδήποτε κείμενο επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε το περιεχόμενο.

Φυσικά, λόγω της καίριας θέσης του τις περισσότερες φορές η μετάφρασή του πραγματοποιείται με βάση τόσο την εμπορικότητα, όσο και τις ανάγκες και τα κριτήρια που θέτει η ίδια η αγορά. Αυτό συνεπάγεται ότι αφενός μπορεί να μεταφραστεί κατά λέξη, χρησιμοποιώντας δηλαδή τις αντίστοιχες λέξεις στη γλώσσα-στόχο και αφετέρου να πραγματοποιηθούν μερικές έως αρκετές τροποποιήσεις σε σχέση με τον αντίστοιχο τίτλο του πρωτότυπου. Στη συγκεκριμένη περίπτωση βασίστηκα πρωτίστως στον αρχικό τίτλο του κειμένου της γλώσσας-πηγής διαμορφώνοντας την μετάφραση ως εξής: **«Συγκριτική ανάλυση της Εξωτερικής Πολιτικής των Μπους, Ομπάμα και Τραμπ: Εξέλιξη και αλλαγή της αμερικανικής πολιτικής στη Μέση Ανατολή. »**. Το άρθρο έχει πολύ συγκεκριμένο περιεχόμενο και ο εν λόγω τίτλος είναι ευσύνοπτος, ακριβής και εξυπηρετεί ακριβώς αυτόν τον σκοπό. Αδιαμφισβήτητα, η μετάφραση ενός τίτλου είναι σημαντική για να διατηρηθεί η συνοχή και η κατανόηση του κειμένου στη γλώσσα-στόχο. Ο τρόπος μετάφρασης εξαρτάται από το περιεχόμενο του τίτλου, τον στόχο και το αναγνωστικό κοινό του κειμένου.

3.2 Λεξιλογική και σημασιολογική ανάλυση- Περί ισοδυναμίας στη μετάφραση

Επεκτείνοντας τον μεταφραστικό σχολιασμό, είναι σημαντικό να εστιάσουμε στο λεξιλογικό επίπεδο. Η επιλογή του λεξιλογίου κατά τη διαδικασία της μετάφρασης βασίστηκε ως επί το πλείστον στις αυθεντικές λεξιλογικές επιλογές του πρωτότυπου κειμένου. Αναλυτικότερα, χρησιμοποιήθηκε σαφές λεξιλόγιο που καθίσταται κατανοητό στο ευρύ κοινό και βρίσκεται σε απόλυτη συνάρτηση με τον πληροφοριακό χαρακτήρα ενός ενημερωτικού πολιτικού κειμένου. Διακρίνεται, λοιπόν, το στοιχείο της αντικειμενικότητας, αλλά και της αξιοπιστίας των πολιτικών πληροφοριών και επιδεικνύεται σεβασμός στον εκάστοτε αποδέκτη. Ακόμη, προκειμένου να γίνουν κατανοητοί από το ελληνικό κοινό οι τυχόν εξειδικευμένοι όροι και οι συντομογραφίες χρησιμοποιήθηκαν ΣτΜ (σχόλια μεταφραστή) με τη μορφή παραπομπών και υποσημειώσεων.

Εν πολλοίς, μια από τις πιο συχνές μεταφραστικές δυσκολίες είναι η εύρεση σημασιολογικών και λεξιλογικών ισοδυνάμων, δηλαδή κατά πόσο μια μετάφραση επιτυγχάνει τον σκοπό της να προσεγγίσει τα χαρακτηριστικά του πρωτότυπου κειμένου στη γλώσσα-στόχος. Οι γλώσσες παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις, καθώς είναι διαφορετικός ο τρόπος με τον οποίο αντανakλούν συμβολικά τον κόσμο (Κεντρωτής, 1996). Η έννοια, λοιπόν, της *ισοδυναμίας* θα λέγαμε ότι αποτελεί κεντρικό πυλώνα της μετάφρασης και πολλοί θεωρητικοί, αλλά και μεταφραστές έχουν αναπτύξει τη δική τους θεωρία περί του θέματος. Σύμφωνα με τον Κάτφορντ (1965, σελ. 210), η ισοδυναμία είναι το αποτέλεσμα ενός εμπειρικού φαινομένου που βασίζεται στη σύγκριση δύο κειμένων. Ο ίδιος διακρίνει δύο είδη ισοδυναμίας: την *κειμενική ισοδυναμία* και την *μορφική αντιστοιχία*. Όπως υποστηρίζει, η *κειμενική ισοδυναμία* είναι σχεδόν αδύνατο να επιτευχθεί μέσω της επίσημης αντιστοιχίας μεταξύ λέξεων ή δομών. Η *μορφική αντιστοιχία* είναι οποιαδήποτε κατηγορία της ΓΣ (μονάδες, γραμματικές τάξεις, δομικά στοιχεία κ.λπ.) που ούτως ή άλλως καταλαμβάνει -στο μέγιστο δυνατό βαθμό- την «ίδια» θέση στην «οικονομία» της ΓΣ με μια δεδομένη κατηγορία της ΓΠ (Catford 1965, σελ. 27). Από την άλλη, ο Νάιντα (1964) κάνει λόγο για: *τυπική* και *δυναμική ισοδυναμία*. Η *τυπική ισοδυναμία* σχετίζεται με τη δομή του κειμένου πηγής όπου «το μήνυμα στη γλώσσα του δέκτη πρέπει να συμφωνεί όσο το δυνατόν περισσότερο με τα διάφορα στοιχεία που έχει στη γλώσσα πηγή» (Nida 1964, στο Munday, 2004: 78). Από την άλλη, κατά τη *δυναμική ισοδυναμία* το ενδιαφέρον του μεταφραστή μετατοπίζεται στον δέκτη και στις ανάγκες του, καθώς επικεντρώνεται στο επικοινωνιακό αποτέλεσμα που θα έχει η μετάφραση.

Με γνώμονα όσα προαναφέρθηκαν, αξίζει να εστιάσουμε σε ορισμένες φράσεις του κειμένου της γλώσσας-πηγής που ήταν δύσκολο να αποδοθούν επακριβώς στην ελληνική:

- ο Το σημείο του πρωτότυπου κειμένου «...*American foreign policy has been called bilateral and selective engagement...*» [p.45] αποδόθηκε ως «...η αμερικανική εξωτερική πολιτική αποτιμήθηκε ως μια πολιτική διμερούς και επιλεκτικής εμπλοκής...» [σελ. 21]. Αναλυτικότερα, ο ρηματικός χρόνος *has been called* στα ελληνικά μεταφράζεται κατά λέξη ως: έχει κληθεί, έχει ονομασθεί ή έχει χαρακτηριστεί. Πρόκειται για τον Present Perfect Simple (Απλός Παρακειμένος) που στα αγγλικά χρησιμοποιείται για μια πράξη που έγινε σε απροσδιόριστη χρονική στιγμή στο παρελθόν. Ωστόσο, στην συγκεκριμένη περίπτωση κατά την απόδοση στην ελληνική γλώσσα δεν είναι δόκιμη η χρήση του παρακειμένου, αφού τις περισσότερες φορές χρησιμοποιείται για να αναδείξει τη χρονική συσχέτιση ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν. Συνεπώς, επιλέχθηκε ως καταλληλότερος χρόνος ο Αόριστος και μάλιστα το συνώνυμο ρήμα «αποτιμήθηκε» που αποδίδει πιο εύστοχα τον χαρακτηρισμό μιας εξωτερικής πολιτικής. Οι διαφοροποιήσεις, λοιπόν, που εντοπίζονται μεταξύ του κειμένου της γλώσσας-πηγής και της γλώσσας-στόχου απορρέουν από τον ιδιαίτερο τρόπο αποτύπωσης του φυσικού χρόνου στην εκάστοτε γλώσσα.
- ο Επιπλέον, προβληματισμό εγείρει και η μετάφραση της πρότασης «...*this was the case of the self image of Bush administration that after the end of the Cold War, the United States became the main superpower...*» [p.49]. Σύμφωνα με το Αγγλοελληνικό Λεξικό του Γιάννη Ρίζου (2004), ο όρος «self-image» μεταφράζεται στα ελληνικά ως «αυτοεικόνα». Όμως, όπως είναι αντιληπτό, η εν λόγω φράση δε δύναται να αποδοθεί κατά αυτόν τον τρόπο. Αντ' αυτού, για την ελληνική απόδοση έγινε χρήση μιας παράφρασης και η έννοια αντικαταστάθηκε από ένα ρήμα ανάλογης σημασίας. Έτσι, προκύπτει: «*Αυτή η στάση αντικατοπτρίζει την πεποίθηση της κυβέρνησης Μπους πως μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου οι Ηνωμένες Πολιτείες έγιναν η κύρια υπερδύναμη...*» [σελ. 21, 26].
- ο Αξιοσημείωτο είναι, ακόμη, και το σημείο «...*the trip of Condoleezza Rice and President Bush to Europe, in the same month were interesting*» [p.15]. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με αντίστοιχα λεξικά για τη μετάφραση της αγγλικής λέξης «trip» υπάρχουν στα ελληνικά οι εξής επιλογές: ταξίδι, διαδρομή, εκδρομή ή εξόρμηση. Παρόλο που πρόκειται για απλούς όρους που είναι αρκετά συχνοί στην ελληνική γλώσσα, στον πολιτικό λόγο η χρήση τους θεωρείται μερικώς απαγορευτική. Αντιθέτως, κατόπιν έρευνας σε παράλληλα κείμενα ανάλογης θεματικής επιλέχθηκε η απόδοση «επίσημη επίσκεψη», ενώ παράλληλα αντικαταστάθηκε το επίθετο «interesting = ενδιαφέρων» με ουσιαστικό (ουσιαστικοποίηση): «...*ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η επίσημη επίσκεψη της Κοντολίζα Ράις και του Προέδρου Μπους στην Ευρώπη τον ίδιο μήνα*» [σελ.27].

Συνοψίζοντας, μέσα από τα παραδείγματα που προαναφέρθηκαν επιβεβαιώνεται το γεγονός ότι η μετάφραση δεν έγκειται απλώς σε μια απόλυτη μεταφορά λέξεων, αλλά συνιστά μια διαδικασία προϋπαρχουσών ισοδυναμιών ανάμεσα σε δύο γλωσσικά σημεία. Αυτά τα γλωσσικά σημεία εντάσσονται σε ένα καθορισμένο επικοινωνιακό πλαίσιο, το οποίο πρέπει να βρίσκεται σε απόλυτη αρμονία με το προς μετάφραση κείμενο. Άλλωστε, η κάθε γλώσσα έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες και γι' αυτό πολλές φορές προκύπτουν δυσκολίες κατά τη μετάφραση που χρήζουν εφαρμογής της αρχής της ισοδυναμίας.

3.3 Παρατηρήσεις σχετικά με το Ύφος

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, το κείμενο της παρούσας εργασίας εντάσσεται στην κατηγορία των πολιτικών κειμένων. Ζωτικής σημασίας, λοιπόν, σε τέτοιου είδους κείμενα καθίσταται η ακριβής απόδοση της ορολογίας. Στο σημείο αυτό, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι το κείμενο διέπεται από την αναφορική-δηλωτική λειτουργία της γλώσσας, κατά την οποία ο πομπός αποσκοπεί στην επαρκή πληροφόρηση του δέκτη. Υπάρχει, δηλαδή λογική νοηματική σύνδεση και ο λόγος χαρακτηρίζεται από μεστότητα και αντικειμενικότητα. Συνεπώς, η αναφορική λειτουργία του κειμένου της γλώσσας-πηγής διατηρείται αναλλοίωτη και στο κείμενο της γλώσσας-στόχου. Επιπλέον, στο πρωτότυπο κείμενο εκτός από τον τίτλο υπάρχουν και οι υπότιτλοι, γεγονός που εξυπηρετεί την οργάνωση των ενοτήτων και καθιστά το κείμενο πιο ευανάγνωστο.

Αναφορικά με το ύφος, είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με το λεξιλόγιο του αποσπάσματος και πρόκειται για τον ιδιαίτερο τρόπο με τον οποίο χειρίζεται κάποιος τη γλώσσα αξιοποιώντας τα προσφερόμενα μέσα προκειμένου να μεταδώσει το μήνυμα που επιθυμεί. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το ύφος χαρακτηρίζεται ως τυπικό και σοβαρό, ενώ σε ορισμένα σημεία του κειμένου, όπου κυριαρχεί ο ευθύς λόγος, γίνεται έντονο, ζωηρό και παραστατικό. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά διατηρήθηκαν και στη μετάφραση, με τη μόνη διαφορά ότι ο ευθύς λόγος μετατράπηκε σε πλάγιο. Έτσι, στα ακόλουθα παραδείγματα:

- Η πρόταση *«Bush has made it clear that the United States “will not hesitate to act alone, if necessary, to exercise our right of self-defense by acting preemptively against such terrorists”»*. [p.10] αποδόθηκε στη ΓΣ ως: *«Ο Μπους κατέστησε σαφές ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες δε θα δίσταζαν να δράσουν αυτοβούλως, εφόσον αυτό κρινόταν αναγκαίο, για να προασπίσουν το δικαίωμά τους στην αυτοάμυνα ενεργώντας προληπτικά ενάντια σε μια τέτοιου είδους τρομοκρατία»*. [σελ. 21]

- ο Επιπρόσθετα, το σημείο «*Secretary of State Hillary Clinton [...] stated that “we obviously already collaborate. Not only are we both members of the NATO, but we are working with the G-20 to respond to the global economic crisis, we’re exploring ways to enhance our trade and commerce between our countries, we’re working to develop new energy sources, including resources from the Caucasus and Central Asia. We are partners in the fight against global terrorism. We share the goal of a stable Pakistan and Afghanistan and to deny al-Qaida safe zone that can threaten our countries and many others. We support Turkey in its fight against the terrorist activities of the PKK, which has been a very important cooperation”.*» [p. 19] μεταφράστηκε ως εξής: «*Η υπουργός Εξωτερικών Χίλαρι Κλίντον [...] δήλωσε ότι ανάμεσα στις δύο χώρες υπάρχει ήδη κλίμα συνεργασίας όχι μόνο στο πλαίσιο συμμετοχής τους στο NATO, αλλά και ως μέλη της G-20 με στόχο να ανταποκριθούν στην παγκόσμια οικονομική κρίση, να διερευνήσουν τρόπους ενίσχυσης της εμπορικής συνεργασίας μεταξύ των χωρών τους, καθώς και να αναπτύξουν νέες πηγές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των πόρων από τον Καύκασο και την Κεντρική Ασία. Τόνισε, επίσης, τη συνεργασία στον αγώνα κατά της παγκόσμιας τρομοκρατίας, τον κοινό στόχο της ύπαρξης ενός σταθερού Πακιστάν και Αφγανιστάν και την απόρριψη ανάπτυξης της Αλ Κάιντα σε μια ασφαλή ζώνη, κάτι που μπορεί να απειλήσει τις χώρες των δύο εταίρων, καθώς και πολλές άλλες. Δήλωσε, τέλος, την αμέριστη συμπαράστασή στον αγώνα της Τουρκίας κατά των τρομοκρατικών δραστηριοτήτων της οργάνωσης PKK, κρίνοντας πως στο συγκεκριμένο θέμα υπήρξε μεταξύ τους μια αξιόλογη συνεργασία.*» [σελ.31]

Μολονότι ο ευθύς λόγος αποτυπώνει με αμεσότητα τα λόγια κάποιου και δημιουργεί μια σχέση οικειότητας μεταξύ πομπού και δέκτη, για την απόδοση στη ΓΣ επιλέχθηκε ο πλάγιος λόγος που είναι περισσότερο έμμεσος και τυπικός. Παράλληλα, δημιουργεί μια κατάσταση αποστασιοποίησης, προσδίδοντας αντικειμενικότητα στο λόγο. Όπως είναι εύλογο, κατά τη μετατροπή αυτή αντικαταστάθηκε και το α' πληθυντικό πρόσωπο με γ' πληθυντικό και γ' ενικό αντίστοιχα.

3.4 Η Μετάφραση των Κύριων Ονομάτων

Στον κλάδο της μετάφρασης ένα κείμενο εξετάζεται συνήθως με βάση δύο παραμέτρους: τη μακροδομή και τη μικροδομή. Εν αντιθέσει με τη μακροδομή που εξετάζει το κείμενο στο σύνολό του και το περιγράφει ως «ολοκληρωμένο σύστημα» (Γραμμενίδης κ.ά., 2015:78), η μικροδομή διερευνά τα επιμέρους στοιχεία ενός

κειμένου, όπως για παράδειγμα το λεξιλόγιο ή την εκφραστική και συντακτική δομή, δηλαδή όλα αυτά τα στοιχεία που αφορούν το επίπεδο μιας πρότασης. Η απόδοση των ξενικών κύριων ονομάτων εντάσσεται, λοιπόν, στη συγκεκριμένη κατηγορία και αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα στον κλάδο της μεταφρασεολογίας.

Προκειμένου να οριοθετήσουμε και να αναγνωρίσουμε τα κύρια ονόματα κρίνεται πρωτίστως απαραίτητο να δοθεί ένας ορισμός. Σύμφωνα με το Λεξικό της Νέας Ελληνικής του Μπαμπινιώτη (1998):

Κύριο όνομα ονομάζεται το ιδιαίτερο όνομα προσφώνησης συγκεκριμένου προσώπου, ζώου ή πράγματος, το οποίο διαφοροποιείται από τα υπόλοιπα και γράφεται πάντοτε με κεφαλαίο γράμμα.

Στα κύρια ονόματα δεν εντάσσονται μόνο τα ανθρωπώνυμα και τα τοπωνύμια, αλλά συγκαταλέγεται ένα ευρύ φάσμα κατηγοριών, καθώς αυτά προσδιορίζουν ποικίλες και διαφορετικές οντότητες. Φυσικά, υπάρχουν πολλές μεταφραστικές δυνατότητες για την απόδοση ενός ονόματος. Αναλυτικότερα, δύο από τις συχνότερες στρατηγικές είναι η τεχνική της **μηδενικής μετάφρασης**, όπου σύμφωνα με τον Μανόλη Τριανταφυλλίδη (1996: 428) στα κείμενα που απευθύνονται σε ένα επιστημονικό κοινό, όσα ονόματα δεν έχουν ήδη εξελληνισμένο τύπο καθιερωμένο από την νεότερη χρήση, μπορούν να αποδίδονται με το λατινικό αλφάβητο. Αυτό συνεπάγεται την **απλογράφησή** τους στο κείμενο της γλώσσας-στόχου, ακριβώς με την ίδια μορφή που αυτά παρατίθενται στο πρωτότυπο κείμενο. Η συγκεκριμένη μέθοδος, αφενός καθιστά το έργο του εκάστοτε μεταφραστή ενδεχομένως πιο εύκολο, και αφετέρου συμβάλλει στη διευκόλυνση του αναγνωστικού κοινού να αναζητήσει πληροφορίες για το πρόσωπο ή το μέρος το οποίο αναφέρεται. Από την άλλη πλευρά, ιδιαίτερα συχνή είναι και η μέθοδος της **μεταγραφής**, της αναγραφής δηλαδή σε διαφορετικό αλφάβητο. Πρόκειται για μια τεχνική διαγλωσσικής μετάδοσης κατά την οποία το κύριο όνομα αναγράφεται πανομοιότυπα στο γλωσσικό πρότυπο της γλώσσας-στόχου. Τις περισσότερες φορές η μεταγραφή σχετίζεται με το φωνολογικό επίπεδο, δηλαδή τα ονόματα αποδίδονται με βάση την προφορά τους, όσο φυσικά καθίσταται αυτό δυνατό. Τέλος, υπάρχουν και άλλες μεταφραστικές τεχνικές για την απόδοση ενός κύριου ονόματος, όπως μεταξύ άλλων η μέθοδος της **κυριολεκτικής μετάφρασης** ή ακόμα πιο σπάνια η πλήρης διαγραφή ενός ονόματος από το κείμενο, δηλαδή η **απαλοιφή** του. Αυτή η επιλογή κρίνεται πλέον ως αποφευκτέα, καθώς με αυτόν τον τρόπο παραλείπονται σημαντικά στοιχεία του πρωτότυπου κειμένου.

Αναφορικά με το συγκεκριμένο πολιτικό κείμενο, εφαρμόστηκε η μέθοδος της μεταγραφής, της προσαρμογής δηλαδή των κύριων ονομάτων στη γραμματική και τη φωνολογική δομή της γλώσσας στόχου, καθώς στην πλειοψηφία τους πρόκειται για ονόματα αμερικανών και δη πολιτικών που είναι ευρύτατα διαδεδομένα. Έτσι προκύπτουν:

Reagan	Ρίγκαν
Clinton	Κλίντον
Barack Obama	Μπαράκ Ομπάμα
George Bush	Τζορτζ Μπους
Trump	Τραμπ
Fareed Zakaria	Φαρίντ Ζακάρια
Richard Haas	Ρίτσαρντ Χας
Hillary Clinton	Χίλαρι Κλίντον
Condoleezza Rice	Κοντολίζα Ράις
Eisenhower	Αϊζενχάουερ
Truman	Τρούμαν
Nixon	Νίξον
Putin	Πούτιν
Davutoglu	Νταβούτογλου
Colin Powell	Κόλιν Πάουελ
Jeffrey	Τζέφρι

Αξιοσημείωτο είναι, επίσης, το παράδειγμα των ονομάτων οργανισμών. Παρόλο που εκ πρώτης όψεως η τεχνική της μηδενικής μετάφρασης φαντάζει μια καλή επιλογή, εν τέλει κρίθηκε ως ακατάλληλη, καθώς στις συγκεκριμένες περιπτώσεις υφίσταται στην ελληνική γλώσσα τυποποιημένη μορφή των αντίστοιχων ονομάτων και μάλιστα με μεγάλη συχνότητα στη χρήση τους. Συνεπώς, τα ονόματα των οργανώσεων αποδόθηκαν στο κείμενο ως εξής:

Al- Qaida	Αλ Κάιντα
Hamas	Χαμάς

Τέλος, όσον αφορά την απόδοση ορισμένων τοπωνυμίων με βάση το κειμενικό είδος πρέπει γενικά να ληφθεί υπόψιν το κριτήριο της *εξωκειμενικότητας*, δηλαδή εάν και κατά πόσο ένα κύριο όνομα είναι μυθοπλασιακή κατασκευή ή υπάρχει στην πραγματικότητα, αλλά και η *κεντρικότητα της αναφοράς*, ήτοι εάν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο κείμενο (Δημητρούλια, Τ. & Κεντρωτής, Γ, 2015) και ενδεχομένως χρήζει επεξήγησης. Ωστόσο, στη συγκεκριμένη περίπτωση πρόκειται για ένα κατεξοχήν πληροφοριακό και πολιτικό κείμενο και τα τοπωνύμια δεν εγείρουν ιδιαίτερο προβληματισμό, αφού τις περισσότερες φορές υπάρχει ήδη στη βιβλιογραφία επίσημη ονομασία τους που είναι καθιερωμένη στη ελληνική γλώσσα. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα εξής:

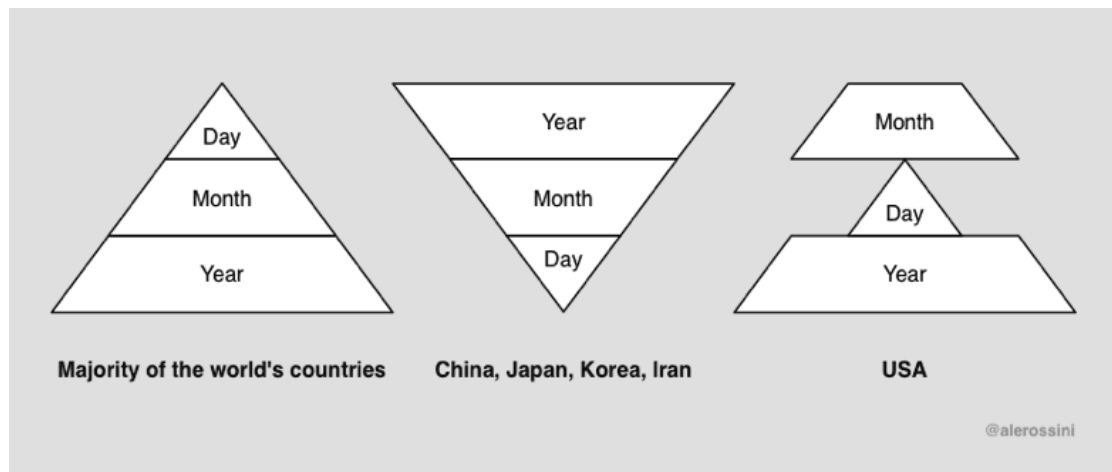
Iraq	Ιράκ
Syria	Συρία
Washington	Ουάσινγκτον
Tehran	Τεχεράνη
Caucasus	Καύκασος
Damascus	Δαμασκός

Lebanon	Λίβανος
---------	---------

Βέβαια, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι ο κάθε μεταφραστής ενδέχεται να επιλέξει διαφορετικές στρατηγικές για τη μετάφραση των κύριων ονομάτων, καθώς αυτό σχετίζεται με τον τρόπο που προσεγγίζει το κείμενο.

3.5 Απόδοση των ημερομηνιών

Ιδιαίτερο προβληματισμό εγείρει η απόδοση των ημερομηνιών που απαντώνται με σύντομη μορφή στο κείμενο. Αρχικά, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι στα περισσότερα ημερολογιακά συστήματα η σύντομη αναγραφή της εκάστοτε ημερομηνίας περιλαμβάνει την ημέρα, τον μήνα και το έτος. Φυσικά, υπάρχει ανά τον κόσμο πληθώρα συμβάσεων και τρόπων γραφής μιας χρονικής στιγμής. Λόγου χάρη, αρκετές χώρες παγκοσμίως, μεταξύ αυτών και η Ελλάδα, χρησιμοποιούν την πολύ διαδεδομένη μορφή της σειράς «ημέρα/ μήνας/ έτος», η οποία βασίζεται στη λογική του μικρότερου αριθμού προς τον μεγαλύτερο. Μάλιστα, τον συγκεκριμένο τρόπο προτείνει και ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ). Από την άλλη πλευρά, ένα ακόμη γνωστό σύστημα είναι εκείνο της σειράς «μήνας/ημέρα/έτος» που χρησιμοποιείται κυρίως στις ΗΠΑ, αλλά και τις Φιλιππίνες.

Δυστυχώς, όμως, εξαιτίας όλων αυτών των αριθμητικών μορφών, ελλοχεύει πάντα ο κίνδυνος της σύγχυσης, όταν χρησιμοποιούνται σε διεθνή πλαίσια και ιδιαίτερα εάν απουσιάζει το έτος, εάν η ημέρα είναι μικρότερη από την 12^η, ή εάν οι αριθμοί παρατίθενται χωρίς επεξηγήσεις. Όπως βλέπουμε, λοιπόν, και από το ακόλουθο

παράδειγμα του πρωτότυπου κειμένου, ο μήνας αναγράφεται πάντοτε πρώτος («... after 9/11...»). Βέβαια, στη συγκεκριμένη περίπτωση σπάνια θα δυσκολευτεί ο αναγνώστης να αντιληφθεί τη χρονική στιγμή, καθώς η αμερικανική σύντομη μορφή «9/11» είναι ευρέως γνωστή και αναφέρεται στις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2001. Ωστόσο, σε οποιαδήποτε μετάφραση στην ελληνική γλώσσα οφείλουμε να προβούμε στις ανάλογες αλλαγές προκειμένου να καλυφθεί κάθε ενδεχόμενο ασάφειας και λάθους. Επομένως, τροποποιήθηκε η συγκεκριμένη ημερομηνία και επιλέχθηκε να αναγραφεί ολογράφως ο μήνας («...μετά τα γεγονότα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου»).

3.6 Ακρωνύμια

Ένα ακόμη σημαντικό μεταφραστικό πρόβλημα αποτελεί η ύπαρξη ακρωνυμίων στο κείμενο. Σύμφωνα με τον Μπαμπινιώτη Γ. (1998), ο όρος ακρωνύμιο αναφέρεται σε μια λέξη σύντομης μορφής, της οποίας ο σχηματισμός προκύπτει από τα αρχικά γράμματα ή τις συλλαβές ενός άλλου ολόκληρου όρου.

Ως προς την αντιμετώπιση των ξενικών ακρωνυμίων, συχνά υπάρχει το δίλημμα, εάν θα πρέπει να παρατεθεί μόνο το ακρωνύμιο ή ολόκληρος ο όρος, εάν το αγγλικό ακρωνύμιο πρέπει να μπει σε παρενθέσεις, καθώς και εάν καθίσταται δυνατή η εύρεση αντίστοιχου όρου στην ελληνική γλώσσα. Στο συγκεκριμένο κείμενο, επειδή στην πλειοψηφία τους πρόκειται για ονόματα συμφωνιών, συνθηκών ή συμβάσεων υιοθετήθηκε η υπάρχουσα καθιερωμένη μορφή τους. Μάλιστα, αρκετά από αυτά αναγράφονται ήδη ολογράφως στο πρωτότυπο. Έτσι, προκύπτουν τα εξής:

Antiballistic Missile Treaty (ABM)	Συνθήκη για τους Αντιβαλλιστικούς Πυραύλους (ABM)
Comprehensive Test Ban Treaty (CTBT)	Συνθήκη για την Πλήρη Απαγόρευση των Πυρηνικών Δοκιμών (CTBT)
Biological Weapons Convention (BWC)	Σύμβαση για τα βιολογικά όπλα (BWC)

Βέβαια, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι τα ονόματα των συγκεκριμένων συνθηκών εμφανίζονται συχνά, οπότε αρχικά αποδίδονται αναλυτικά, όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα, αλλά στις επόμενες αναφορές επιλέγεται η σύντομη μορφή τους: πχ. «Η θετική προοπτική ήταν αυτονόητη στις σχέσεις της αμερικανικής διοίκησης με τη Ρωσία, τη Μέση Ανατολή, το Ιράν, τον Ισλαμικό Κόσμο και σε άλλες διεθνείς συνεργασίες που βασίζονταν στη Συνθήκη του Κιότο και την **Συνθήκη CTBT**» [σελ. 22].

Επιπλέον, για την απόδοση ορισμένων άλλων ακρωνυμίων που ενδεχομένως να μην είναι τόσο γνωστά στον αναγνώστη, επιλέχθηκε ύστερα από ενδελεχή έρευνα ο αντίστοιχος ελληνικός όρος. Παράλληλα, όμως, προστέθηκαν μεταφραστικά σχόλια με υποσημειώσεις. Κάποιες ενδεικτικές περιπτώσεις είναι οι ακόλουθες:

WMD	ΟΜΚ
OECD	ΟΟΣΑ
UNSC	ΣΑΗΕ

Από την άλλη πλευρά, το ακρωνύμιο NATO (North Atlantic Treaty Organization) αποδόθηκε ως έχει, καθώς χρησιμοποιείται ευρέως στην ελληνική γλώσσα, παρόλο που η επίσημη ονομασία του είναι *Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου*. Ανάλογο παράδειγμα αποτελεί και ο όρος *PKK* που είναι ήδη γνωστός στα ελληνικά. Ωστόσο, για περαιτέρω διευκρίνιση επιλέχθηκε η προσθήκη του όρου «οργάνωση», αλλά και σχετικό σχόλιο με μορφή παραπομπής: «*Δήλωσε, τέλος, την αμέριστη συμπαράσταση στον αγώνα της Τουρκίας κατά των τρομοκρατικών δραστηριοτήτων της οργάνωσης PKK...*» [σελ.31].

Τέλος, υπήρχαν και ακρωνύμια των οποίων η απόδοση δεν εγείρει ιδιαίτερο προβληματισμό, καθώς η χρήση τους είναι συχνή σε κείμενα πολιτικού ενδιαφέροντος και ευρωπαϊκής θεματολογίας. Για παράδειγμα:

UN	ΟΗΕ * Επιλέχθηκε η επίσημη ονομασία του οργανισμού, δηλαδή <i>ΟΗΕ</i> . Στην καθομιλουμένη είναι γνωστός ως <i>Ηνωμένα Έθνη</i> .
EU	Ευρωπαϊκή Ένωση
IMF	ΔΝΤ

3.7 Μεταφραστικές τεχνικές

Στις προηγούμενες ενότητες τονίστηκε η σημασία της κατανόησης ενός κειμένου, μέσω της ενδελεχούς ανάλυσης των κειμενικών συμφραζομένων και γενικότερα των διακειμενικών και υφολογικών συνιστωσών. Λόγω των διαφορών που παρουσιάζουν οι γλώσσες, κατά την προσπάθεια μεταφραστικής απόδοσης αναδύονται προβλήματα που απαιτούν την προσφυγή του μεταφραστή σε κάποια μεταφραστική τεχνική-

μέθοδο. Φυσικά, η εφαρμογή της εκάστοτε τεχνικής δεν αφορά το κείμενο στο σύνολό του, αλλά μεμονωμένες λέξεις και φράσεις. Κρίνεται, λοιπόν, αναγκαία η προσεκτική επιλογή των κατάλληλων μεθόδων, έτσι ώστε να μπορεί να αποδοθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο κάθε γλωσσικό στοιχείο της γλώσσας-πηγής. Αναλυτικότερα, ακολουθώντας τη θεωρία των Vinay & Darbelnet (1997) παρακάτω παραθέτονται ορισμένες έμμεσες μεταφραστικές τεχνικές που αξιοποιήθηκαν:

- ο **Μετάταξη-Μετατόπιση**: Συνιστά την αντικατάσταση ενός μέρους του λόγου από ένα άλλο, χωρίς να επιφέρει αλλαγή του νοήματος. Ορισμένα χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα ακόλουθα:
 - Ο ρηματικός τύπος αντικαταστάθηκε από ουσιαστικό (ουσιαστικοποίηση): «*On the other hand, Obama's Afghanistan and Iraq policy cannot be assessed as successful as **expected**.*» [p.18] ↔ «*Από την άλλη πλευρά, η πολιτική του Ομπάμα για το Αφγανιστάν και το Ιράκ δεν αξιολογείται ως επιτυχημένη σε αντίθεση με τις αρχικές **προσδοκίες**.*» [σελ. 30]
 - Το ρήμα μετατράπηκε σε επίθετο: «*...international structure became a unipolar system that could do everything and pursue all policies that **she** wants...*» [p.14] ↔ «*...η διεθνής δομή είχε γίνει ένα μονοπολικό σύστημα που μπορούσε να κάνει τα πάντα, ακολουθώντας τις **επιθυμητές** πολιτικές της...*» [σελ.26]

Αλλά και μια πιο ιδιάζουσα περίπτωση:

- Ο επιρρηματικός προσδιορισμός αντικαταστάθηκε από επιθετικό προσδιορισμό: «*Whereas the situation was very different from Iraq since Persians as 50% percent of the population and Turks as 30% percent of the population, which was the main ethnic group sharing political powers in Iran, only Kurds could be excluded, and they did a couple of initiatives **in history**, but they failed.*» [p.16] ↔ «*Οι Πέρσες (50% του πληθυσμού) και οι Τούρκοι (30% του πληθυσμού) που ήταν η κύρια εθνοτική ομάδα με πολιτική εξουσία (μόνο οι Κούρδοι παρέμεναν αποκλεισμένοι), αποτέλεσαν ένα **ιστορικό δίδυμο** στην ανάληψη πρωτοβουλιών, χωρίς όμως καμία επιτυχία.*» [σελ.28]. Εδώ, βέβαια επιτακτική κατέστη και η μέθοδος της παράφρασης.
- ο **Μετατροπία**: Κατά τη μετατροπία μεταβάλλεται η οπτική γωνία της ΓΠ. Πρόκειται για την αλλαγή προοπτικής και την αναπροσαρμογή της ίδιας ιδέας με σκοπό, όμως, να διατηρηθεί το αρχικό νόημα. Λόγου χάρη, το σημείο: «*The first difference was that the Obama administration **was not reluctant** to set direct dialogue...*» [p.18] (κατά λέξη: δεν ήταν απρόθυμη/διστακτική) αποδόθηκε στη ΓΣ ως «*Η πρώτη διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι η κυβέρνηση Ομπάμα **ήταν πρόθυμη** να ξεκινήσει άμεσο διάλογο...*» [σελ.30] (Αρνηση του αντιθέτου).

Εν κατακλείδι, όσον αφορά το επίπεδο της αλληλουχίας, δεν προέκυψαν ιδιαίτερες μορφοσυντακτικές δυσκολίες. Αξιοποιήθηκαν, ωστόσο, βασικές μεταφραστικές στρατηγικές όπως μεταξύ άλλων η τεχνική της αναδιάταξης, η απόδοση με απαλοιφή, η σύνδεση ή η διάσπαση προτάσεων, αλλά και η προσθήκη συνδετικών λέξεων όπου

αυτό κρίθηκε απαραίτητο. Όλα αυτά εξυπηρετούν την επίτευξη της νοηματικής συνοχής.

Επίλογος

Στο σύνολο της παρούσας πτυχιακής εργασίας, αναδεικνύεται η σημασία, αλλά και η πολυπλοκότητα της μετάφρασης, καθώς δεν αποτελεί απλώς μεταφορά λέξεων από μια γλώσσα σε μια άλλη, αλλά ένα είδος επικοινωνίας. Γι' αυτό άλλωστε, οι μεταφραστές ως γλωσσικοί διαμεσολαβητές έρχονται συχνά αντιμέτωποι με ποικίλα μεταφραστικά προβλήματα που απαιτούν ευελιξία, αξιοποίηση των υπαρχουσών δυνατοτήτων και βαθιά κατανόηση των νορμών και των συμβάσεων της κάθε γλώσσας. Οι γλώσσες διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τον τρόπο με τον οποίο συλλαμβάνουν και ορθοτομούν την πραγματικότητα. Ως μεταφραστές, λοιπόν, οφείλουμε να προβαίνουμε στις ανάλογες ανακωδικούσεις, αποκωδικοποιώντας τα μέσω μιας γλώσσας μεταβιβαζόμενα μηνύματα (Κεντρωτής, Γ. 1996). Σκοπός της μετάφρασης είναι η διασφάλιση της επάρκειας των μεταφραστικών οδηγιών και η μέγιστη προσπάθεια μετάδοσης της προσφερόμενης πληροφορίας σε μια άλλη γλώσσα. Δεδομένης μιας καλής μετάφρασης, το πιο σημαντικό είναι η διατήρηση του σημασιολογικού περιεχομένου. Κάθε κείμενο δημιουργείται από έναν δημιουργό για έναν συγκεκριμένο δέκτη ή κοινό και σε μια ιδιαίτερη περίπτωση. Αυτό συνεπάγεται ότι σε κάθε περίπτωση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο αναγνώστης του κειμένου της γλώσσας-στόχου, καθώς αποτελεί τον βασικό παράγοντα που καθορίζει τον σκοπό της μετάφρασης. Στο συγκεκριμένο κείμενο, βασικός στόχος είναι να ενημερωθεί το ελληνικό κοινό για την εξωτερική πολιτική των αμερικανών προέδρων Μπους, Ομπάμα και Τραμπ εξετάζοντας παράλληλα τις αλλαγές στην αμερικανική πολιτική για τη Μέση Ανατολή. Μέσα από τη σύγκριση των εξωτερικών πολιτικών των τριών προέδρων, το βιβλίο αποσκοπεί στην σφαιρική κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν τις αμερικανικές πολιτικές αποφάσεις στην περιοχή.

Συνοψίζοντας, η μετάφραση και η ανάλυση της εν λόγω εργασίας υπήρξε ιδιαίτερα κερδοφόρα, καθώς μου έδωσε την ευκαιρία να προσεγγίσω ένα είδος πολιτικού κειμένου. Κατά τη μετάφραση αποδόθηκε με ακρίβεια το νόημα και το περιεχόμενο του αποσπάσματος στην ελληνική γλώσσα, επιτρέποντας στους αναγνώστες να αντιληφθούν τη σημασία του. Παράλληλα, μέσω της κειμενικής ανάλυσης, διερευνήθηκαν οι πολιτικές στάσεις που περιέχονται στο κείμενο, αναλύθηκε η δομή και η χρήση των όρων και έγινε ανάπτυξη των επιχειρημάτων. Αυτή η εμβάθυνση στην πολιτική σκέψη και τον πολιτικό λόγο οδήγησε σε μια πιο σφαιρική κατανόηση του κειμένου και των προθέσεων του συγγραφέα. Συνολικά, τόσο η μετάφραση, όσο και ο σχολιασμός αυτής της διαδικασίας συνέβαλε στον εμπλουτισμό των γνώσεων

μου στον τομέα της πολιτικής παρέχοντας μια πιο εξειδικευμένη και βαθύτερη αντίληψη των πολιτικών θεμάτων που πραγματεύεται το κείμενο.

Βιβλιογραφία

- Κακρίδης, Ιωάννης, Θ. (2000). *Το μεταφραστικό πρόβλημα*. Αθήνα: Εστία.
- Κελάνδριας, Π. (2016). *Λειτουργική διδακτική της Μετάφρασης*. Αθήνα: Δίαυλος.
- Κεντρωτής, Γ. (1996). *Θεωρία και πράξη της μετάφρασης*. Αθήνα: Δίαυλος.
- Κλαίρης, Χ., Μπαμπινιώτης, Γ. (2011). *Γραμματική της Νέας Ελληνικής*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Κουτσιβίτης, Β. (1994). *Θεωρία της Μετάφρασης*. Αθήνα: Ελληνικές Πανεπιστημιακές Εκδόσεις.
- Λουπάκη, Ε. (2008). *Μεταφράζοντας την ένταση: μεταφραστικές στρατηγικές για την απόδοση του ιδεολογικο-πολιτικά φορτισμένου λόγου*. Στο Ηλεκτρονικά Πρακτικά της 1ης Συνάντησης Νέων Μεταφρασεολόγων 'Μεταφραστικές Σπουδές και Έρευνα στην Ελλάδα'.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (1999). *Η γλώσσα ως αξία, Το Παράδειγμα της Ελληνικής*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μπατσάλια, Φ., Σελλά- Μάζη, Ε. *Γλωσσολογική προσέγγιση στη θεωρία και τη διδακτική της μετάφρασης*, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα 1994 / Έλλην, Αθήνα 1997.
- Μπατσάλια, Φ. (2001). *Περί μεταφράσεως, σύγχρονες προσεγγίσεις*. Αθήνα: Κατάρτι & Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Νενοπούλου, Τ. (2001). *Περί ισοδυναμίας στη μετάφραση*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Παπασωτηρίου, Χ. (2002). *Αμερικανικό πολιτικό σύστημα και εξωτερική πολιτική: 1945-2002*. 5^η εκδ. Αθήνα: Ποιότητα.
- Baker, M. (1992). *In other words: A coursebook on translation*. London and New York: Routledge.
- Cronin, M. (2007). *Μετάφραση & Παγκοσμιοποίηση* (μτφ. Παναγιώτης Ι. Κελάνδριας). Αθήνα: Δίαυλος.
- Holton, D. (2012). *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Πατάκη.
- Mounin, G. (2002). *Τα θεωρητικά προβλήματα της μετάφρασης*. (μτφ. Ιωάννα Παπασπυρίδου). Τραυλός.
- Munday, Jeremy. (2002). *Μεταφραστικές σπουδές- Θεωρίες και Εφαρμογές*. (μτφ. Άγγελος Φιλλιπάτος). Αθήνα: Μεταίχμιο.

- Newmark, P. (1981). *Approaches to translation*. Shangai Foreign Language Education Press
- Nord, C. (2014). *Η Μετάφραση ως στοχευμένη δραστηριότητα*. (μτφ. Σίμος Π. Γραμμενίδης & Δέσποινα Δ. Λάμπρου). Αθήνα: Δίαυλος
- Toury, G. (1980). *In search of a Theory of Translation*. Tel Aviv: The Porter Institute for Poetics and Semiotics.

Λεξικά

- Ματσούκας, Α. (2007). *Αγγλοελληνικό- Ελληνοαγγλικό Λεξικό*. Αθήνα: Ελληνοεκδοτική.
- Μπαμπινιώτης, Γ. (1998). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Πατάκης, Σ. (2010). *Αγγλοελληνικό Λεξικό*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Ρίζος, Γ. (2004). *Αγγλοελληνικό Λεξικό*. Αθήνα: Γιάννης Ρίζος.
- Ρίζος, Γ. (2004). *Ελληνοαγγλικό Λεξικό*. Αθήνα: Γιάννης Ρίζος.
- Collins. (2003). *English- Greek dictionary*. Express Publishing.
- Iate. (n.d.). <https://iate.europa.eu/home>
- Pearsall, J. (ed.). (2001). *The new Oxford Dictionary of English*. Oxford: Oxford University Press.

Ψηφιακές πηγές

- ΑΝΑΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - PDF ΔΩΡΕΑΝ Λήψη. (n.d.). <https://docplayer.gr/21004105-Anaforiki-kai-poiitiki-leitoyrgia-tis-glossas.html>
- Γραμμενίδης, Π. Σ. *Η έννοια της ισοδυναμίας στη μεταφραστική διαδικασία*. Α.Π.Θ. Ανακτήθηκε από: https://www.frl.auth.gr/grammenidis/Publications/2.12.1998a_H_isodynamia_sti_metafrastiki_diadikasia.pdf
- Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις της Μετάφρασης. (n.d.). [calameo.com. https://www.calameo.com/read/003094022f1f494fb481c](https://www.calameo.com/read/003094022f1f494fb481c)
- Κείμενα που εγκρίθηκαν - Συνθήκη περί μη διάδοσης των πυρηνικών όπλων - Πέμπτη 18 Μαΐου 2000. (n.d.). © Ευρωπαϊκή Ένωση, 2000 - Πηγή: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-5-2000-0245_EL.html?redirect

- Κεφάλαιο 2 *Η γλωσσική διάσταση της μετάφρασης* - PDF Free Download. (n.d.). <https://docplayer.gr/37985712-Kefalaio-2-i-glossiki-diastrasi-tis-uetafrasis.html>
- Κρητικού, Η. (2021). *20 χρόνια από την 11η Σεπτεμβρίου: Τι ήταν και τι είναι η Αλ Κάιντα*. CNN.gr. <https://www.cnn.gr/kosmos/story/280890/20-xronia-apo-tin-11i-septemvrioy-ti-itan-kai-ti-einai-i-al-kainta>
- Παπαδημητρίου, Α. (2016). «Ο Πόλεμος των Αστρων»: Ανταγωνισμός για την Κυριαρχία στο Διάστημα και η Στρατηγική Σημασία του. *Power Politics*. <https://powerpolitics.eu/%ce%bf-%cf%80%cf%8c%ce%bb%ce%b5%ce%bc%ce%bf%cf%82-%cf%84%cf%89%ce%bd-%ce%ac%cf%83%cf%84%cf%81%cf%89%ce%bd-%ce%b1%ce%bd%cf%84%ce%b1%ce%b3%cf%89%ce%bd%ce%b9%cf%83%ce%bc%cf%8c%cf%82-%ce%b3/>
- Τσίγκου, Μ. (n.d.). *Μεταφραστικές τεχνικές και στρατηγικές*. Τμήμα Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης Και Διερμηνείας. Ανακτήθηκε από: <file:///C:/Users/despo/Downloads/%CE%9C%CE%95%CE%A4%CE%91%CE%A6%CE%A1%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%95%CE%A3%20%CE%A4%CE%95%CE%A7%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%95%CE%A3%20%CE%9A%CE%91%CE%99%20%CE%A3%CE%A4%CE%A1%CE%91%CE%A4%CE%97%CE%93%CE%99%CE%9A%CE%95%CE%A3.pdf>
- Bicer, D. C. H. F. J. E. B. S. a. M. M. a. R. R. I. R. F. K. B. M. B. N. K. C. G. F. a. J. S. R. T. E. J. U. L. K. T. J. (n.d.). *ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ σχετικά με την σύρραξη στη Λωρίδα της Γάζας* | B7-0526/2012 | Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. © Ευρωπαϊκή Ένωση, 2012 - Πηγή: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-7-2012-0526_EL.html
- Daniel, F., Raney, G.E. *Capturing the effect of a title on multiple levels of comprehension*. *Behavior Research Methods* 39, 892–900 (2007). <https://doi.org/10.3758/BF03192984>
- Date Format in the United States. | ISO. (n.d.). International Students Office. Retrieved from: <https://iso.mit.edu/americanisms/date-format-in-the-united-states/#:~:text=The%20day%20is%20written%20first,yyyy%2Dmm%2Ddd>
- Gosuccess. (n.d.-b). *Οι επτά μεταφραστικές τεχνικές* | GoSuccess. <https://gosuccess.eu/2010/11/i-epta-metafrastikes-technikes/>
- Lexilogia. (2008). *Η μεταγραφή των ξένων κυρίων ονομάτων και η φενάκη της αντιστρεψιμότητας*. Ανάκτηση από <http://lexilogia.gr/forum/archive/index.php?t-1775.html>.
- Lexilogia. (2014). *Απόδοση ανθρωπωνυμίων και τοπωνυμίων*. Ανάκτηση από <https://www.lexilogia.gr/threads/%CE%91%CF%80%CF%8C%CE%B4%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%B1%CE%BD%CE%B8%CF%81%CF%89%CF%80%CF%89%CE%BD%CF%85%CE%BC%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CE%BA%CE%B1%CE%B9->

%CF%84%CE%BF%CF%80%CF%89%CE%BD%CF%85%CE%BC%CE%AF
%CF%89%CE%BD.15302/

- Mizani, S. (2008). *Proper names and translation*. Retrieved from: <http://www.bokorlang.com/journal/45proper.htm> translation journal
- Nickel. (2009). *transliteration, transcription = μεταγραμματισμός, μεταγραφή* [Online forum post]. Lexilogia Forums. Retrieved from: <https://www.lexilogia.gr/threads/transliteration-transcription-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AE.2446/>
- Gurney, F. J. (1885). *The Translation of Proper Names. The Old Testament Student*, 4(5), 210–212. <http://www.jstor.org/stable/3156393>
- Öke Kemal, M. & Hanefi, Y. (eds.). *Ultra-Nationalist Policies of Trump and Reflections in the World* [e-book]. Peter Lang: Printed by CPI books GmbH. Retrieved from: https://www.academia.edu/45642288/The_Trumpist_Foreign_Policy_and_the_American_Foreign_Policy_Tradition
- Parianou, A. (2007). *Translating proper names: a functionalist approach*. *Names*, vol.55 (No 4), σσ. 407-416.
- Pour, B. S. (2009). *How to translate personal names*. Ανάκτηση από <http://translationjournal.net/journal/50proper.htm>.
- Teamsafia, Π. Ό. Τ. Δ. Α. (2021). *Η Στρατηγική των ΗΠΑ κατά την διάρκεια της Σοβιετικής επέμβασης στο Αφγανιστάν (1979-89) & η άνοδος του Ισλαμικού Κινήματος*. The SAFIA Blog. <https://thesafiablog.com/2019/08/31/analysis-2/>
- *Ultra-Nationalist Policies of Trump and Reflections in the World*. (n.d.). Peter Lang. Retrieved from: <https://www.peterlang.com/document/1111423>
- Ya'alon, M. (Bogie). (2017). *United States Policy in the Middle East: The Need for a Grand Strategy*. Institute for National Security Studies. Retrieved from: <http://www.jstor.org/stable/resrep17083>